Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 147 | Łódź, Czwartek, 27 czerwca 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ו סיון תרצ"ה | № 147

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

דאס לארדען-הויז קריטיקירט דעם דייטש-ענגלישען פלאט-אפמאך

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)
„רייטער" איז מודיע: דאס לארדען-הויז האט היינט דעבאטירט וועגען די ים-בעוואפנונגען. לארד לאיד האט קריטיקירט דעם דייטש-ענגלישען ים-אפמאך. מיר קענען נישט — האט ער ערקלערט — רעכנען דערויף, אז פראנקרייך און איטאליען זעגען זעהר צופרידען פון אונזערע אקציעס, וועלכע איז אין א גרויסער מאס שעדליך פאר זייערע אינטערעסען.

אדמיראל בעטט, קריטיקירט אויך דעם אפמאך, וויל ער בעריקזיכטיגט נישט די אנדערע גרויסמאכטען, אזא מיינונג האט אויך ארויסגעזאגט דער קאנסערוואטיסט האו פאנסאן. א פארשטעהער פון לייבאר-פארטיי האט ערקלערט, אז ער טאדעלט נישט דעם אינהאלט פון דייטש-ענגלישען פלאט-אפמאך, נאר איהם זענען דערווידער די מעטאדען, וואס זענען אנגעווענדעט געווארען ביים שליסען דעם אפמאך.

דער פלאט-מיניסטער לארד לאנדאנדערי ענטפערנדיג אינם נאמען פון דער רעגירונג האט ערקלערט, אז ס'וואלט געווען אונגערעכט זיך איצט צו פעררופען אויף דער קלויזולע וועגען געגענזייטיגער זיכערקייט, ווייל דאס וואלט בעשווערט די אונטערהאנדלונגען, וועלכע דויערן שוין יאהרען מיט'ן ציל צו געפינען א יסוד פאר די ים-טראקטאטען, וועלכע ענדיגען זיך סוף 1936. אויב די איצטיגע אונטערהאנדלונגען וועלען זיך גינסטיג ענדיגען, קענען מיר האפען, וועט אין 1935 זיין א ים-קאנפערענץ.

ביז ענדע 1936, האט געענדיגט דער מיניסטער וועלען מיר, אויספיהרענדיג אונזער בעוואפנונגס-פראגראם אויפ'ן ים, בעזיצען 60 קרייצער-שיפען.

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)
דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער איז אין דער דעפוטאטען-קאמער אנגעפרעגט געווארען, צי די דייטש-ענגלישע ים-פערשטענדיגונג איז בנוגע איהר גילטיגקייט אפהענגיג פון שליסען אן'אלגעמיינעם בעוואפנונגס-אפמאך, ווי אויך פון דייטשלאנד'ס צוריקקעהרען אין דער פעלקער-ליגע. דער מיניסטער האט געענטפערט, אז דער דייטש-ענגלישער פלאט-אפמאך איז אריין אין קראפט מיט'ן טאג פון אונטערשרייבען איהם און איז נישט אפהענגיג פון אלגעמיינעם בעוואפנונגס-אפמאך, וועלכער זאל פערטרעטען די 5-טע אפטיילונג פון ווערסיילער טראקטאט. די ענגלישע פאליטיק שטרעבט פונדעסטוועגען צו אזא פערשטענדיגונג.

שרעקליכער דינאמיט-אויפרייס אין אמעריקא
16 ארבייטער דער'הרג'עט געווארען

ניו-יארק, 26 (ספ. טעל.)
אין על פאסא (אין שטאט טעקסאס) איז ביים צושיסען קאלך-פעלזען פארגעקומען א פריהצייטיגער אויפרייס פון 20.000 פונט דינאמיט. 16 ארבייטער זענען דערביי אומגעקומען.

די וואהל-ארדינאציע פון סענאט פאר'ן סיים

ווארשא, 26 טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)
נאך דער נעכטיגער סיים-זיצונג, וועלכע האט זיך פארצויגען א גאנצע נאכט און האט גערויערט ביז ס'האט אנגעהויבען צוטאגען, איז דער סיים ווי דער זיך צוזאמענגעקומען היינט, מיטוואך פאר 11 פריה.

די דעבאטען איבער דער וואהל-ארדינאציע זענען פארענדיגט געווארען נעכטען און היינט האט די סיים-זיצונג אנגעהויבען די אפשטימונג איבער די אריינגעטראגענע אויסבעסערונגען. אלע אויסבעסערונגען וואס זענען אנגענומען געווארען דורך דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע ווי אויך די נייע אויסבעסערונג פון סאנאטארישען ארבייטער-פארשטעהער דעפ. מאדעיסקי, וואס איז נוגע דעם גאראנטירען דער ארבייטערשאפט א גרעסערע פארטרעטונג פון די קרייז-קאלעגיומס, זענען דורכ'ן רעפערענט אנגענומען געווארען.

דער פ. פ. ס'ישער פראיעקט איז אפגעווארפען געווארען מיט 216 שטימען געגען 70.

נאך דער אפשטימונג איבער די אויסבעסערונגען איז דער סיים צוגעטרעטען בעטראכטען דעם פראיעקט פון דער וואהל-ארדינאציע צום סענאט. אויף דעם דאזיגען וואהל-פראיעקט האט רעפערירט דעפ. פאדאסקי, ארויסזאגענדיג זיך געגען אלע וויכטיגסטע אויסבעסערונגען פון דער אפאזיציע, האט דער רעפערענט מודה געווען, אז דער פראיעקט פון דער בעבע לעזט נאך נישט איינגאנצען די פראגע וועגען דעם, וועמען עס דינט פאקטיש די רעכט צו שטימען בעת די סענאט-וואהלען, דער רעדנער בעהויפטעט אבער, אז די דאזיגע אונבערעכטיגטע וועהלער זענען אין א קליינער פראצענט-פערהעלטניש צו אלע וואהל-בערעכטיגטע צום סענאט.

אין דער דיסקוסיע איבערן סענאט-פראיעקט האט דער ערשטער בעקומען דאס ווארט דעפ. טשאפינסקי (פ. פ. ס.), וועלכער האט אונטערגעשטיצט דעם פארשלאג פון זיין קלוב, וועלכער ענטהאלט א בעזונדערען פראיעקט פאר די וואהלען צום סענאט.

דער וואהל-פראיעקט פאר די סענאט-וואהלען
בעשטעטיגט אין דער 3-טער לעזונג

אויף דער נאכמיטאג-זיצונג האבען גערעדט די פארשטעהער פון דער אפאזיציע. ביי דער אפשטימונג זענען אלע אויסבעסערונגען אפגעווארפען געווארען, דערנאך איז די וואהל-ארדינאציע צום סענאט אנגענומען געווארען אין בלאק אין דער צווייטער און דריטער לעזונג.

כינעזיש-יאפאנישע אונטערהאנדלונגען
צו ליקווידירען דעם קאנפליקט אין דער פראווינץ טשאהאר

פעקין, 26 (ספ. טעל.)
אין דער פערגאנגענער נאכט זענען פארגעקומען 2 כינעזיש - יאפאנישע קאנפערענצען. די כינעזישע דעלעגאטען האבען אפגעגעבען א מינדליכע ערקלערונג, אז זיי נעמען אן די יאפאנישע פאדערונגען, אבער גענעראל דזשיהאר האט געפאדערט א שריפטליכע דעקלאראציע. פון כינעזישע קוועלען אינפארמירט מען, אז ערשט היינט אווענד וועט פארקומען א זיצונג מיט'ן ציל ענדגילטיג צו ליקווידירען דעם אינצידענט אין טשאהאר.

טאקיא, 26 (ספ. טעל.)
רענגא-אגענטור איז מודיע, אז אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מיניסטארען-ראט, האט דער קריגס מיניסטער ערקלערט, אז ער קען נישט מסכים זיין אויפ'ן פערקלענערן די קרעדיטען פארן מיליטער, ווי עס פערלאנגט דער פינאנץ-מיניסטער.

אלס מאטיוו צו זיין ערקלערונג, האט דער קריגס מיניסטער אנגעגעבען דעם פאקט, אז דער ראטען-פערבאנד זאמעלט זיינע בעוואפנטע כוחות ביי די יאפאנישע גרעניצען.

פראנקרייך וועט זיך שטארק בעוואפנען אויפ'ן ים
מחמת דער דייטש-ענגלישער פלאט-אפמאך איז פאר איהר א גרויזאמער אינסטרומענט

פאריז, 26 (ספ. טעל.)
אויף דער געמיינזאמער זיצונג פון דער סענאט-קאמיסיע פאר אויסלאנד- און פלאט-ענינים האט דער אויסערן-מיניסטער פעטרי געגעבען אויספיהרליכע אויפקלערונגען, בנוגע דעם ענגליש-דייטשען פלאט-אפמאך און וועגען די הויפט-עלעמענטען פון דער פראנצויזישער אויסערן-פאליטיק. די עקספאזעס פון ביידע מיניסטארען האבען געדויערט אריבער 4 שעה, נאך דער זיצונג איז פאר עפענטליכט געווארען אן'אפיציעלער קאמוניקאט, לויט וועלכען מינ. פעטרי, האט אינפארמירט דער קאמיסיע וועגען די פריינדליכע בעמערקונגען, וואס זענען פארגעשטעלט געווארען ענגלאנד אויף דער טעמע פון בילאטעראלען כאראקטער פון ענגליש-דייטשען פלאט-אפמאך און ער האט אונטערגעשטראכען, אז פראנקרייך האט בדעה אין דעם פונקט אפצוהיטען יעדע פרייהייט פון האנדלען מיט'ן ציל צו בעשטימען און אויסצופיהרען איהר פלאט-פראגראם אין די נאהענטסטע יאהרען, ווייל אלע פריהערדיגע אפמאכען זענען דורך דעם דאזיגען פאקט בעריהרט געווארען אויף אזא גרויזא מען אופן, אז דער אפמאך איז געפעהרליך פאר דער זיכערקייט פון פראנקרייך אויפ'ן ים. מינ. פעטרי האט אונטערגעשטראכען די פולע פרייהייט פון די האנדלונגען מצד פראנקרייך נישט איבעררייסענדיג דערביי די געשפרעכען מיט ענגלאנד און נישט מיט קיין אנדערע מלוכות.

דאנציג וויל זיך שטיצען אויף די אייגענע כוחות
רעדע פון סענאט-פרעזידענט גרייזער

דאנציג, 26 (ספ. טעל.)
אויף דער היינטיגער זיצונג פון פאלקסטאג איז אראפגענומען געווארען פון דער טאג-ארדנונג די פראגע וועגען בעשטעטיגען דעם פויליש - דאנציגער אפמאך וועגען סאציאלע פערזיכערונגען.

ס'איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען די דעוויזען - בעגרעניצונגען. נאכ'ן אויסשעפען די רעדנער - ליסטע האט פרעזידענט גרייזער שארף פאלעמיזירט מיט דער אפאזיציע ערקלערענדיג, אז די פערשטענדיגונגס-פאליטיק האט ביז איצט געגעבען פאזיטיווע רעזולטאטען. דאנציג מוז ווייטער גערן אין די דאזיגע וועגען. גרייזער האט ערקלערט, אז דער סענאט וועט זיך נישט ווענדען צו פוילען נאך הילף ווי לאנג ס'וועלען נישט אויסגעשעפט ווערען אלע מעגליכקייטען פון דאנציג גופא. דאנציג איז גרייט אין יעדען מאמענט אונטערצונעמען מיט פוילען א דיסקוסיע אויף דער טעמא און וועגען די מעגליכקייטען צו מאכען פאר פוילישע פירמעס גרויסע פערלייכטערונגען.

ביי דער אפשטימונג איז אנגענומען געווארען דער בעשלום וועגען אפשפארונגען.

אמעריקא בויט דערוויל צו קריגס-שיפען

וואשינגטאן, 26 (ספ. טעל.)
דער אמעריקאנישער פלאט-מיניסטער האט ערקלערט, אז פו די בעקומענע נייע קרעדיטען אויף בעוואפנונגען, וועט אמעריקא שוין צוטרעטען בויען 13 קריגס-שיפען. פארגעזעהן איז דער בוי פון 24 קריגס-שיפען.

פוילישע גלחים ארעסטירט אין ראטען-פערבאנד

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)
די סאוויעטישע מאכט האט ארעסטירט 2 פוילישע גייסטליכע קערפענטא און קזשיוויצקי.

רומענישער אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו אין פאריז

פאריז, 26 (ספ. טעל.)
היינט איז אנגעקומען קיין פאריז דער רומענישער אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו, וועלכער האט אפגעהאלטען א האלב-שעה'דיגע קאנפערענץ מיט'ן פרעמיער לאוואל.

די צווייטע בעגעגניש צווישען ביידע מלוכה-מענער וועט צושטאנד קומען ענדע וואך. פון פאריז וועט מינ. טיטולעסקו פאהרען קיין לאנדאן.

טיטולעסקו האט גערעדט מיט לאוואל'ן וועגען דונאי-פאקט.

פויליש-דייטשער קינדער-אויסטויש

בערלין, 26 (ספ. טעל.)
אין די ראהמען פון פויליש-דייטשען קינדער-אויסטויש זענען פון וואלין היינט ארויסגעפאהרען קיין בערלין 100 דייטשע קינדער. די קינדער וועלען פערברענגען 1 חודש אין מעקלענבורג.

פאר וועקסלען אויף פוילישע זלאטעס צאהלט דאנציג נאר גולדענס
דער כאאס נאכ'ן אפשאפען דעם מאראטאריום אויף טשעקען

דאנציג, 26 (ספ. טעל.)
מיט יעדען טאג שטעהען אן נייע שוועריגקייטען פאר דאנציג. נעכטען האט די בעפעלקערונג געהאט א טאג פון סיורפריזען צוליב'ן אפשאפען דעם מאראטאריום אויף טשעקען און וועקסלען. ביים אויסקויפען וועקסלען, וואס זענען אויסגעשטעלט אויף פרעמדע וואלוטעס אדער אויף זלאטעס, נעהמען אן די דאנציגער בענק בלויז דאנציגער גולדענס. אויך פוילישע סוחרים, וועלכע האבען געשלאסען טראנזאקציעס מיט דאנציגער פירמעס, מוזען נעהמען אנשטאט זלאטעס די דאנציגער וואלוטע.

אביסינישע פראגע אויפ'ן שארף פון מעסער

מינ. אידעז פערלאזט רוים אהן רעזולטאטען

רוים, 26 (ספ. טעל.)
מיניסטער אידען פערלאזט רוים היינט נאכמי־טאג און פאהרט אפ קיין פאריז.

מינ. אידענ'ס געשפרעכען מיט'ן דיקטאטאר פון איטאליען האבען קיין שום פאזיטיווע רעזולטאטען נישט געבראכט. דאס האט מען שוין געקאנט ארויס־דרינגען פונם טרוקענעם טאן, אין וועלכען ס'איז געהאלטען געווארען דער אפיציעלער קאמוניקאט, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען נאכ'ן פערענדיגען די ענגליש - איטאליענישע געשפרעכען. סיי פון די ענגלישע און סיי פון די איטאליענישע קרייזען שטעלט מען פעסט, אז עס איז נישט געקומען צו קיין קאנקרעטע רעזולטאטען.

איצט זאגט מען, אז מינ. אידענ'ס וויזיט האט געהאט אנ'אינפארמאטיווען כאראקטער. ס'איז פאר־געקומען א מיינונגס־אויסטויש מכח פערשידענע פראגען. אידען האט דערצעהלט וועגען דער ענגלי־שער פאליטיק בנוגע בעוואפנונגען און האט אויפגע־וויזען, אז דער פלאט־אפמאך מיט דייטשלאנד איז נישט קיין דורכברוך אין „בשותפות'דיגען פראנט" פון די דריי גרויס־מאכטען פון שטרעזא. צי עס האט זיך איהם איינגעגעבען צו איבערצייגען מוסא־ליני'ן, איז אנ'אנדערע פראגע.

מוסאליני האט פון זיין זייט אפענהערציג ער־קלערט דעם ענגלישען פרידענס־קאמיוואיאזשאר אי־דען, וואס איטאליען טראכט וועגען אביסיניען: אדער אביסיניען וועט מסכים זיין אויף אנ'איטאל־יענישען פראטעקטאראט אדער איטאליען וועט זיך לאזען אויף א מלחמה מיט אביסיניען. אידענ'ען האט מוסאליני געגעבען צו פערשטעהן, אז ענגלאנד דארף אויסאיבען א דרוק אויפ'ן אביסינישען קיסר, אז ער זאל אננעהמען די איטאליענישע פאדערונגען.

אביסיניען איז גרייט אויף ווירטשאפטליכע הנחות

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)
דער דיפלאמאטישער קארעספאנדענט פון „ניוס קראניקל" איז מודיע, אז נאך די געשפרעכען צווי־שען מוסאליני'ן און מיניסטער אידען ווייזט אויס די מלחמה אין אביסיניען צו זיין אנ'אויסגעמיטענע.

מיטטיילונגען פון אדיס אבעבא צו דערזעלבער צייטונג גיבען איבער, אז די אביסינישע רעגירונג איז שוין געניגט צו מאכען ווירטשאפטליכע הנחות פאר איטאליען, אבער נישט קיין פאליטישע הנחות.

אין דער הויפט־שטאט פון אביסיניען איז די שטימונג ווייטער א געשפאנטע. די לעצטע טעג הא־בען די לעצטע רעשטלעך פון איטאליענער, וועלכע וואוינען אין אביסיניען, פערלאזט דאס לאנד. „דיי־לי מייל" דריקט אויס איהר מיינונג, אז דער איטאל־יעניש - אביסינישער קאנפליקט וועט ערלעדיגט ווע־רען אויפ'ן פרידליכען וועג.

באמבען-עראפלאנען פאר אביסיניען

פאריז, 26 (ספ. טעל.)
דער דייטשער דאמפער „איסאר" האט געבראכט פאר אביסיניען 3 גרויסע באמבען־עראפלאנען.

פראנצויזישע פארלאמענט-סעסיע ווערט איצט נישט געשלאסען

פאריז, 26 (ספ. טעל.)
פרעמיער לאוואל האט אין די קולוארען פון פארלאמענט ערקלערט, אז ער האט נישט בדעה צו שליסען די איצטיגע פארלאמענט־סעסיע, ביז וואנען דער פארלאמענט וועט נישט ערלעדיגען א רייה לויפענדע ענינים און אין די ערשטע רייה די פראגען וועגען די אגראר־קאנקראטען, דער לאקאטארען־סטאטוט, די סאנירונג פון דער מילך־ווירטשאפט א. א. וו.

פוילישע קאנטרפעדאוצעס זענען אפגעשוואומען קיין דייטשלאנד

ווארשא, 26 (טעלעפאניש)
פאר'ן אפשווימען פון די פוילישע קאנטראפעדא שיפען קיין דייטשלאנד, איז נעכטען אינדערפריה ארויסגעפאהרען מיט אנ'אויטא קיין גדיניע דער מיליטערישער אטאשע פון דער דייטשער אמבאסדע אין ווארשא, גענ. שינדער, וועלכער האט געמאכט א וויזיט דער קאנטרפעדא - שיף „בוזשא". דער אטאשע גענ. שינדער איז בעגריסט געווארען דורכ'ן קאמענדאנט פראנקאווסקי.

פיער יודען צווישען פופציג אמעריקאנער, וואס האבען ענט־שיידענדע ווירקונג אויף נעכסטער צוקונפט פון אמעריקא

ניו־יארק. (יט"א) מר. דושין האו — איי־נער פון די בעריהמטעסטע אמעריקאנער זשורנא־ליסטען, ארויסגעבער פון „אמעריקא גלאפ־ניוס" — האט צוזאמענגעשטעלט א ליסטע פון פופציג פערזענליכקייטען, וואס שפילען די וויכטיגסטע ראל אין דער ענטשיידונג פון דער נעכסטער צוקונפט פון אמעריקא. אין דער ליסטע געפינען זיך פיער יודען: ביידע יודישע מיטגלידער פון העכסטען געריכט, לואיס בראנדייס און בנימין קארדאזא, דער פינאנץ־סעקרעטאר פון דער פעדעראל־ רע־גירונג הענרי מארגענטוי־יוניאר און דער פרעזי־דענט פון קאלומביא־ראדיא וויליאם ס. פעלי.

אלגעמיינע ציוניסטען מיט אנ'אייגענע ליסטע צום ציוניסטישען קאנגרעס

קראקא, 26 (יט"א טעלעפאניש)
אויף דער לעצטער זיצונג פון דער לייטונג פון וועלט־פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען איז בעשלאסען געווארען, אויסצושטעלען אנ'אייגענע ליסטע צום קאנגרעס. שווארצבארד האט צוריק־געצויגען זיין דימיסיע.

יודישע ארכיטעקטען אין דייטשלאנד פערלירען זייערע עקזיסטענצען

בערלין, 26 (יט"א טעלעגראפיש)
ס'איז ערשינען א פעראָרדנונג, לויט וועל־כער ארכיטעקטען מוזען געהערען צו דער קונסט־קאמער, היות ווי יודען וועלען נישט אנגענומען ווערען אין דער קונסט־קאמער, זענען די יודישע ארכיטעקטען בעדראהט צו פערלירען די עקזיס־טענצען.

איז געווען געפלאנט אנ'אטענטאט אויפ'ן קרעמל?

בערלין, 26 (ספ. טעל)
ד. דייטשע אינפארמאציע־ביורא מעלדעט פון מאסקווא, אז אין שייכות מיט'ן ארעסט פון דער וואך ביים קרעמעל־פאלאץ, האט דער קאמענדאנט פון דער קרעמעל־וואך, פעטערס, וועלכער גע־הערט צו די ערשטע שעפער פון דער „טשעקא" בעקומען אנ'אויפטראג דורכצופיהרען אנ'אויספאר־שונג און דורכפיהרען א רעארגאניזאציע פון דער זיכערהייטס־וואך ביים קרעמעל.

דער סאבאטאזש אין אוקראינא וואקסט

ריגא, 26 (ספ. טעל.)
לויט ידיעות פון מאסקווא, נעמט אן דער לאנד ווירטשאפטליכער באיקאט אויף אוקראינא, שארפע פארמען. אין א רייה קרייזען זענען פערצייכענט געווארען פאלען פון פערניכטען די תבואה. אין דרום־אוקראינא, אין כערסאנער, וואזניעסענסקער און קאלאוואניעטשער ראיאנען האבען די ארטיגע פויערען ארארגערוימט א ביידי יודען טייל פון ווייץ און איהם בעהאלטען. אין בערעזאנער ראיאן איז ארעסטירט געווארען א מיטגליד פון א לאנד ווירטשאפטליכען קאלעקטיוו פאר'ן אפשניידען די זאנגען.

אויך די פעלדער שטעהען איצט טאג און נאכט וואכען, וועלכע גיבען אכטונג, אז די תבואה זאל נישט פערניכטעט ווערען.

הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען פון עסטאניען אין לאדז

פייערליכער באנקעט ביי קאנסול מאקס קאהן לכבוד די חשובע געסט

נעכטען האט געווילט אין לאדז א דעלעגאציע פון עסטאנישען „רויטען קרייץ" אין די פערזאנען פון פרעזעס גענעראל ד"ר האנס לעסמענט און ווי־צע־מיניסטער פון אינערן־מיניסטעריום אין עסטא־ניען ה' מאדיסאן. די דעלעגאציע איז געווען דער גאסט פון דער לאדזער פויליש - עסטאנישער גע־זעלשאפט און פון קאנסול מאקס קאהן. די דעלעגא־ציע איז געקומען קיין לאדז 12 פארמיטאג און איז ביים באהן־הויף בעגריסט געווארען דורך א ספע־ציעלען קבלת־פנים קאמיטעט מיט קאנסול מאקס קאהן בראש. נאכ'ן פריהשטיק האבען די חשוב'ע געסט בעזוכט די „ווידזעווער מאנופאקטור", וואו ס'האט זיי געגעבען די געהעריגע אויפקלערונגען קאנסול מאקס קאהן. נאכמיטאג האבען די געסט בע־זוכט די שטאט און די יודישע ארימע קווארטאלען אויף באלוט. 5 א זייגער נאכמיטאג איז אין די פרי־וואטע סאלאנען פון קאנסול מאקס קאהן פארגעקו־מען א פייערליכער באנקעט לכבוד די עסטאנישע געסט. אין באנקעט האבען צווישען אנדערע אנ־טייל גענומען דער לאדזער וויצע־וואיעוואדע פאטאר־צקי, פולקאווניק אל־טארטשינסקי א. אנד.

8 אווענד האבען די געסט פערלאזען לאדז, דאנ־קענדיג דעם קאנסול מאקס קאהן, וואס האט זיי אזוי ווארים אויפגענומען און געגעבען די מעגליכקייט צו בעקענען זיך מיט'ן „פוילישען מאנטשעסטער".

Rank Spółdzielczy Kupców i Przemysłowców
w Łodzi, Spółdz. z ogr. odp. ul. Cegielniana 3
היינט, דאנערשטאג, דעם 27. יוני, 8 אווענד קומט פאר
אין לאקאל אין צענטראלע פוהרים־פעראיין (פיעטריקאווער 10)
די גענעראל־פערזאמלונג
פון די באנק מיטגלידער ביים אמ"פ די טאגעסאָרדנונג פון 30. מאי ד. י. מיט פאלגענדער טאג־אָרדנונג:
1) פארלייזען דעם פאריגען פראטאקאל, 2) בעריכט פון דעם פארבאנד, 3) ווייטערע עקזיסטענץ פון דער באנק (בעריכט פון די סאנאציע־קאמיסיע), 4) וואהלען פון א פערוואלטונג פאר די באנק, 5) פרייע פארשלאגען. ס'ווערען געבעטען אלע מיטגלידער צו קומען פינקטליך

מעלדונג.
דערמיט מעלדען מיר, אז דער מענער־מאגאזין־שניידער־מייסטער־פעראיין (פרייהייטס־פלאץ 7) איז אויפ'ן גרונד פון א בעשלוס פון 25־טען יוני ה. י. אויסגע־שלאסען געווארען פון דעם צענטר. יודישען האנד־ווערקער־פערבאנד אין פוילן, עקספאזיטור אין לאדז, פיעטריקאווער 20 און מיר טראגען פון דעם טאג אן קיין שום פעראנטווארטליכקייט פאר דער טעטיגקייט פון דעם דער־מאהנטען פעראיין.
דער ראט פון דער עקספאזיטור
פון צענטר. יודישען האנדוו. אין פויל

אין ציעכאצינעק
איז צו בעקומען טעגליך דאס
נייע
פאלקסבלאט
ביי ש. סוכעצקי.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 70 יאהר אונזער ליבער פאטער, גרויספאטער און שוויגערפאטער
נ. ע. אליעזר ב"ר נתן ז"ל
דארעס
צו דער לויה, וועלכע וועט פארקומען היינט, דאנערשטאג, כ"ו סיון תרצ"ה (27 יוני 1935) פינקט־ליך 3 א זייגער בייטאג פון טהרה־הויז אויפ'ן בית־החיים, ווערען געבעטען אלע פריינד, פערוואנדטע און בעקאנטע, ווי אויך די מתפללים פון דער וואליגער שוהל און פון חבריה ש"ס צעגעלניאנע 24, כדי דעם נפטר אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד.
די טיעפטרויערנדע פאמיליע

אלע ווייסעז,
אז
קליידער, אנצוגען, מאנטלען, קינדער־גארדעראב און וועש
וואשט, פוצט, רייניגט און פארבט
די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פארבערריי
„עריקא"
מלינארסקא 2 (ביים רוג בזשעזשינער)
די ביליגסטע פרייזען, רעעלע, אינשטענדליכע אויספיהרונג!
צופאהר מיט די טראמוואיען 1, 6, 14.

שבת, דעם 29 יוני 1935. ווערט געעפענט דער
אינטערנאציאנאלער
פוטער־יריד אין ווילנע
דער פוטער־יריד קאנצענטרירענדיג סחורה פון א פילמיליאנינען בעטרעף, איז די גרעסטע איינקויפס־קוועלע פון פוטער־פעל, רויהע און אויסגעארבייטע, אינלענ־דישע און אויסלענדישע. די פעראינטערעסירטע דארפען נישט דורכלאזען אזא גינסטיגע איינקויפס־געלעגענהייט.
דער פוטער־יריד וועט דויערן ביז'ן 14 יולי ד. י. איינשליסליך.
אין שמיידענטער אין אלע סוחרים וואס קומען צו פאהרען געניסען פון בעדייטענדע באהן־הנחות.
Dyrekcja Międzynarodowych Targów Futrzarskich
Wilno, Ogród po-Bernardyński.

Dr. JUSTMAN
przeprowadził się
na ul. Nawrot № 8
front, II piętro. Tel. 138-99.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועך אפעראציע א. ז. וו., ווי אויך אמבולא־טארישע פון 9-2 און פון 4-8 אוונט

Inż. A. RUSSAK
געשוואוירענער איבערזעצער
פאר די פראנצויזישע, רוסישע, יודישע און העברעאישע שפראכען
(אין בעצירק פון אפעלאציע־געריכט)
נארוטאוויטשא 47, טעל. 245-08.
די קאנצעלאריע ערלעדיגט אויך דאקו־מענטען אין דייטש, ענגליש, איטאליעניש.

פון גאלד,
בּיזשוטעריע
און לאמבארד־קווימען
צאהלט די העכסטע פרייזען
אלידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 11 פריה ביז 2 מיטאג און 5—9 אוו.
זונטאג פון 10—1 בײטאג
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
שערפיעז 37 (בענעדיקטא) .6
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

סך-הכל 4 יודען אין לעגיסלאטיוו-ראט

ירושלים, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז דער לעגיסלאטיוו-ראט וועט בעשטעהען פון 39 מיטגלידער. 14 מוסולמענער, 4 קריסטען, 4 יודען. די בירגערמייסטערס פון ירושלים, יפו, חיפה און שכם. די איבעריגע וועלען זיין בעאמטע פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג.

דייטשע ספקות

בנוגע דעם פראנצויזיש-סאוויעטישען אפמאך זענען נישט בעזייטיגט...

בערלין, 26 (ספ. טעל)

די פראנצויזישע נאטע, וואס איז איבערגעגעבען געווארען דער היטלער-רעגירונג אלס אנ'ענטפער אויפ'ן דייטשען מעמאראנדום מכח דעם פראנצויזיש-סאוויעטישען פאקט, איז אנגעקומען קיין בערלין ערשט אין די נאכמיטאג-שעה'ן, די פרעסע גיט דערוויייל איבער די ידיעה אהן שום קאמענטאר'ען. בלויז „נאכטאויסגאבע" בעמערקט אין א קליינער צושריפט, אז דער פראנצויזישער רעגירונג האט זיך בעשייגפערלעך נישט איינגעגעבען מיט איהר ענטפער צו בעזייטיגען די בערעכטיגטע ספיקות פון דער דייטשער רעגירונג.

סאוויעטישע מאנעווערס אויפ'ן באלטיק

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)

אויפ'ן באלטישען ים קומען איצט פאר מאנעווערס פון קריגס-פלאט אונטער דער אנפיהרונג פונם פיהרער פונם רויטען פלאט גאלערא.

די לויה פון דער באראנעסע ראטשילד

פרעז. סאקאלאוו קאנדאלירט די פאמיליע

פאריז, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

דא איז פארגעקומען די לויה פון דער פערשטארבענער באראנעסע ראטשילד. זי איז געקומען צו קבורה נעבען איהר מאן, דעם נדיב הידוע. פרעז. נחום סאקאלאוו האט צוגעשיקט צו דער פאמיליע א קאנדאלענץ-דעפעשע.

אנ'אריסטאקראט אין דעפרוידאנט

איז דער פערזאן פון א פיהרער פון קאמוניסטישער ארגאניזאציע

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)

דאס העכסטע געריכט אין ראטענפערבאנד האט פערמשפט אויף 5 יאהר תפיסה דעם געוו. פיהרער פון דער פארטיי-ארגאניזאציע מאריסקי פון אויטאמאנישען נעבעט שירוואני פאר געלד-מיסברויכען און פאר צווינגען פרויען פון ארגאניזאציע-פערסאנאל מיט איהם צו לעבען.

דיפלאמאטישע בעציהונגען

צווישען די סאוויעטען און קאלומביא

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)

פון רוים איז מען מודיע, אז דער סאוויעטישער אמבאסאדאר שטיין און דער געזאנדטער פון קאלומביא, טורבא, האבען היינט צווישען זיך אויסגעטוישט דאקומענטען מכח אנקניפען דיפלאמאטישע בעציהונגען צווישען ראטענפערבאנד און קאלומביא.

סאוויעטישער סטראטאספערישער באלאן

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)

דער סטראטאספערישער באלאן „...לים" האט דערגרייכט א הויך פון 15.900 מעטער

די באלשעוויסטישע געפאהר

בעדראהט די אייראפעאישע קולטור

רעדע פון אלפרעד ראזענבערג אין לובעק

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

בעת א מאניפעסטאציע, וואס איז היינט פארגעקומען אין לובעק, וואו עס קומט פאר דער נארדישער קאנגרעס, האט ד"ר אלפרעד ראזענבערג געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט אנגעוויזען אויף דער ערנסטער געפאהר, וואס עס קומט פון באלשעוויזם פאר דער אייראפעאישער קולטור. ד"ר ראזענבערג האט דערביי אקצענטירט: מיר זענען טיף איבערצייגט, אז די נאציאנאל - סאציאליסטישע בעוועגונג איז אנ'אייגענטימליכע פארם פאר דייטשלאנד אויף אונמעגליך צו מאכען איינמאל פאר אלע מאל די דערמאנטע געפאהר פארן לאנד. ס'איז נישט געגוג דער פאליטישער זיג און נישט די פאליציי-אישע רעפרעסיעס געגען קאמוניזם. די קאמוניסטישע אידעאלאגיע מוז מען גובר זיין פון אינווייניג.

41 גראד היץ אין פוילען

ווארשא, 26 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט)

די היץ-כוואליע אין פוילען לאזט זיך שטארק פיהלען. נאכ'ן נעכטיגען זעהר הייסען טאג, איז דער היינטיגער טאג געווען פיל הייסער און דושנער.

אין טארן איז נעכטען פערצייכענט געווארען 29 גראד היץ, אין ווארשא 30 גראד.

היינט 11 פארמיטאג האט די טעמפעראטור דערגרייכט 41 גראד (אין שאטען 29); שפעטער איז די היץ נאך מעהר געשטיגען.

לויט די מעטעאראלאגישע פאראויסזעהונגען וועלען די שטארקע היצען אנהאלטען נאך איינינע טעג.

דער חודש יולי וועט זיין זעהר א הייסער. 22—24 טעג וועלען זיין גרויסע חמימות, ענדע יולי וועלען זיין רעגענס.

ס'זענען פארגעזעהן פערפייגעהענדע שטורעמס.

פון פערשידענע שטעט אין פוילען קומען אן ידיעות וועגען דערטרונקענע בעת'ן באדען זיך צוליב די גרויסע היצען, וועלכע פערמאטערן די בעפעלקערונג. ס'זענען אויך פאראן קרבנות פון זונען-שלעק.

חמימות אין דייטשלאנד און שוועדען

בערלין, 26 (ספ. טעל.)

אין גאנץ דייטשלאנד הערשען די לעצטע טעג גרויסע היצען. אין בערלין האט מאנטאג די היץ דערגרייכט 30 גראד, דינסטאג 33.

אויך אין שוועדען האלט די היץ 33 גראד. עס זענען פאראן אומגליקס-פאלען מיט מענשען.

50 מיליאן דאלאר

אויף פראפ. בילדונג פאר דער יוגענד אין אמעריקא

וואשינגטאן, 26 (ספ. טעל.)

פרעזידענט רוזוועלט האט געשאפען אנ'אמט פאר די ענינים פון דער יוגענד. פאר דעם יוגענד־אמט איז נעגעבען געווארען קרעדיטען אויף א סומע פון 50 מיליאן דאלאר. דער ציל פון יוגענד-אמט איז צו העלפען די יוגענד היים שטודירען און פראפעסיאנעלער אויסבילדונג.

מאריס ראטענבערג וועגען דער רעארגאניזירונג פון דער יודישער אגענץ אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

ניו-יארק. (יטא") דער פארזיצער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין די פעראייניגטע שטאטען מאריס ראטענבערג איז לעצטענס ארויסגעטרעטען אויף א ציוניסטישער פערזאמלונג מיט א פלאן צו רעארגאניזירען די יודישע אגענץ ווי אויך די ציוניסטישע ארגאניזאציע. די איצטיגע צייט — האט ערקלערט מאריס ראטענבערג — פאדערט דעם נויטיגען שוואונג און מוט צו ענדערען די שוין פערעלטערטע ארגאניזאציאנעלע פארמען און זיי פערביטען מיט נייע, וואס זענען צוגעפאסט צו דער איצטיגער קריטישער לאגע פון יודישען פאלק און צו די מעגליכקייטען אין א"י. די יודישע אגענץ אין דער איצטיגער פארם האט נישט קיין צוקונפט צוליב דעם, וואס דער אמאליגער אונטערשיד צווישען ציוניסטען און נישט-ציוניסטען איז שוין מעהר נישט אקטועל. אויפ'ן ארט פון דער איצטיגער יודישער אגענץ דארף געשאפען ווערען א פעראייניגטע קערפערשאפט, וואס זאל רעפרעזענטירען יעדען טייל פון יודענטום אויף דעם יסוד פון א"י-מאנדאט. די יודישע אגענץ וואלט דאן געווארען די פיהרענדע מאכט אלס רעפרעזענטאנטין פון גאנצען יודישען פאלק.

בנוגע דער רעארגאניזירונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע האט מאריס ראטענבערג ערקלערט, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע דארף זיך מעהר נישט בעגרעניצען צו אינדיווידועלער מיטגלידערשאפט, און די באזע מוז פערברייטערט ווערען דורך אריינגעמען קהלה-קערפערשאפטען.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט. ווענערישע און געשלעכטס קראנקה.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32

עמפפאנגס-שטה'ן 8—10. 12—2 און 5—8 אווענד

זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום-טוב פון 9—1.

פאר דאמען - א בעזונדערער ווארטע-זאל.

היצען און שטורעמס אין ענגלאנד

לאנדאן, 26 (ספ. טעל.)

די היץ-כוואליע, וועלכע האט אנגעהאלטען אין ענגלאנד און אין אועלס זונט שבת איז ענדליך פערשוואונדען.

נעכטען זענען איבער ענגלאנד און אועלס אריבער שטורעמס מיט דונערס, פון די דונערס זענען מעהרערע מענשען אומגעקומען. ס'זענען פאראן א סך שווער פערוואונדעטע.

צוליב שטארקע רעגענס האבען א סך טייכען אויסגעגאסען

נייע פארשטעהער פון איטאליענישען יודענטום

אין קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס

פאריז (יט"א) ווי עס ווערט מיטגעטיילט האט דער פערבאנד פון יודישע קהלות אין איטאליען אויפ'ן ארט פון דעם פערשטארבענעם ראבינער סאטשעראטי דעלעגירט ד"ר אנזעלא ארוויעטא אלס פארשטעהער אין דער עקזעקוטיווע פון קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס און פון יודישען וועלט-קאנגרעס

ד"ר ארוויעטא איז א בעקאנטער איט...ישער שריפטשטעלער און מיטגליד פון אויספיהר-קאמיטעט פון קהלות-פערבאנד אין איטאליען.

נייע מיליטערישע אויסגאבען אין פראנקרייך

פאריז, 26 (ספ. טעל.)

די רעגירונג האט היינט פארגעשטעלט דעם פארלאמענט א פארשלאג וועגען עפענען נייע קרעדיטען פאר דער מלוכה אויף אויסצוהאלטען נייע מיליטער.שע עפעקטיוו'ען.

די אלגעמיינע קרעדיט-סומע בעטרעפט 297 מיליאן 613 860 פראנק.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07

ספעציעל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע-פרייזען

קאנפערענץ פון „אגודת-ישראל" אין ארץ-ישראל איז איבערגעריסען געווארען

ירושלים, 26 (יט"א טעלעגראפיש)

די קאנפערענץ פון „אגודת ישראל" איז איבערגעריסען געווארען, ווייל די עקסטרעמיסטען האבען פערלאזען דעם זאל. זיי זענען געגען פערהאנדלען מיט פריידענקער.

SUDOR wpłynie „Ap. Kowalski" usuwa POT i WON Wystrzegać się naśladownictw.

ליקווידאציע פון דער געזעלשאפט פון געוועזענע קאטארזשניקעס אין ראטענפערבאנד

מאסקווא, 26 (ספ. טעל.)

היינט שפעט אין אווענט איז פובליקירט געווארען א סענסאציאנעלער דעקרעט, וועלכע פאדערט צו ליקווידירען די געזעלשאפטען פון געוועזענע קאטארזשניקעס און פאליטיש-פערשיקטע.

לויט'ן אפיציעלען קאמוניקאט איז די ליקווידאציע א רעזולטאט פון א בעשלוס פון אנ'אלגעמיינער פערזאמלונג פון צענטראל-ראט פון קאטארזשניקעס-פעראיין. דער אפיציעלער מאטיוו פון דער ליקווידאציע איז, אז דער פרינציפיעלער ציל פון דער געזעלשאפט איז געווען געגענזייטיגע מאטעריעלע הילף וועלכע עס האט איבערגענומען די מלוכה. עס איז נאמינירט געווארען א קאמיסיע מיט'ן סעקרעטאר פון צענטראלען עקזעקוטיוו פון ראטענפערבאנד אקולאוו אין דער שפיץ.

נאך דער ליקווידאציע פון דער געזעלשאפט פון די אלטע באלשעוויקעס, איז די איצטיגע פעראָרדנונג וועגען ליקווידירען דעם קאטארזשניקעס-פעראיין א גרויסע פאליטישע סענסאציע.

קודוויק זאץ

דאס יודישע לאדז דערוואַרטעט די גרעסטע סענסאציע פאר די לעצטע 20 יאהר מיט'ן אויפטרעטען פון דעם געביאלען

לאדז. 27 יוני 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 27 יוני 1935

ענגלאנד גלויבט אין א פינאנציעלען צוזאמענברוך פון דייטשלאנד

דעם „א. ק. צ." שרייבט מען פון פאריז וועגען מיניסטער אידען'ס בעזוך פאלגענדעס:

דעם 20טען יוני נאך א צוויי טאגיגער קאנפערענץ פון מיניסטער אידען מיט לאוואלן בעווייזט די טעמפעראטור פון דער פראנצויזישער ענגלישער פריינדשאפט ווידער א שטייגערונגס טענדענץ. די דעפעשען דערצעהלען אז עס איז „צוריקגעשטעלט געווארען די צוזאמענארבייט צווישען פאריז און לאנדאן. ענגלאנד איז ענטשלאסען נישט צו פערגרעסערען איהרע בעוואפענונגען אויפן ים, וואס אויפן יסוד פון דעם ניי־געשלאסענעם אפמאך מיט דייטשלאנד וואלט דאס אויך דייטשלאנד בערעכטיגט צו פערגרעסערען איהר פלאט, אין פאל ווען פראנקרייך זאל דאס טון". „ענגלאנד וועט נישט שליסען אהן פראנקרייך קיין לופט־לאקארנא ווי אויך קיין שום אנדערען אפמאך אויפן בעוואפענונגס געביט."

אין א לאקאנישען קאמוניקאט אונטערשטרייכט לאוואל, אז דער לאנדאנער אפמאך פון 3 פעברואר איז געבליבען אין קראפט. „ה' אידען און איך — ערקלערט ער — שטעלען איינהייטליך פעסט אז גראנקרייך און ענגלאנד מוזען בלייבען טריי די געמיינזאמע פערפליכטונגען, דאס הייסט ווי אמענגסטען צוזאמענצוארבייטען איבער דער פערזיכערונג פון שלום אין אייראפע, דורך דער ארגאניזירונג פון קאלעקטיווער זיכערקייט".

פון אלגעמיינעם שטאנדפונקט האנדעלט עס זיך וועגען דעם, וואס עס איז איבעריג געבליבען נאך דעם 18טען יוני פון דעם פראנצויזיש־ענגלישען פראגראם פון „בעגרעניצען די בעוואפענונגען אין די ראהמען פון ארגאניזירטער זיכערקייט". די פרעסע האט אנגעגעבען צעהנדליגער אינטערפרעטאציעס פון ענגליש־דייטשען אפמאך: מאנעוור פון דער אינערליכער פאליטיק, נצחון פון דער טעזע פון דער אדמיראליטעט און אינטעלידזשענס סערוויס איבערן אויסערן מיניסטעריום, פערזענליכע טענדענצען פון נייעם אויסערן מיניסטער סעמיועל האר א.א.וו. עס זענען אויך פאראן אזעלכע וואס זעהען אין דער דאזיגער סענסאציאנעלער קאמענטירונג פון ענגלישען שריט פשוט א מאנעוור, וואס בערעכנט אויסצונוצען די קאפיטולאציע.

מיר מוזען געדענקען אז ענגלאנד איז איבערגעגאנגען צו א אקטיווער פאליטיק אויפן קאנטינענט אין דער האפנונג, אז א דאנק איהר אנטייל וועט געלונגען צו נארמאליזירען די בעציהונגען אין אייראפע. דער דאזיגער ציל איז נישט דערגרייכט געווארען דעריבער האט ענגלאנד בעשלאסען צו ענדערען די מעטאדע. דעם ערשטען שריט האט זי געמאכט זעלבסטשטענדיג וויסענדיג אז זי וועט אין פאריז נישט בעקומען קיין הסכמה אויף צו ענדערען דעם פראגראם. איצט נאך א געשעהענעם פאקט וועט פאריז מסכים זיין צו מאכען געוויסע הנחות און וועט מילדערען איהר טעזע פון זיכערקייט לטובת דער ענגלישער טעזע פון בעגרעניצען די בעוואפענונגען.

דער ווייטערדיגער שריט וועט שוין געמאכט ווערען געמיינזאם, דערביי וועט פאר ענגלאנד אנקומען א סך שווערער אראפצוגעהען פון איהר וועג „ווייל דאס וואלט שוין נישט געווען קיין קאנצעסיע פון דער פראנצויזישער קעשענע, נאר פון איהר אייגענער. אזוי מאטיווירען דאס א סך היגע אבסערוואטאריען, וועלכע זאגען אן אויף דער נאהענטסטער צוקונפט געשעהענישען. וואס קענען קאנסאלידירען די נייע ארדנונג אין אייראפא.

דעם מאמענט וואס ענגלאנד האט אויסגעקליבען אנצוהויבען איהר אקציע איז זעהר פאר איהר גינסטיג, ווייל ער פאלט אוים אין דער צייט ווען דאס נאציאנאל סאציאליסטישע דייטשלאנד געפינט זיך אין דער שווערסטער פינאנציעלער לאגע, וואס זי האט אמאל אדורכגעמאכט.

לויט דער מיינונג פון גוט אינפארמירטע אבסערוואטארען געפינט זיך דייטשלאנד ערב דער סכנה אז אלע זייערע פלענער זאלען צוקלאפט ווערען, צוליב דער ענדגילטיגער אויסשעפונג פון אלע מעגליכע קרעדיט קוועלען. עס איז א עפענטליכער סוד, אז דער גיגאנטישער בעוואפענונגס פראגראם האט געצוווינגען די דייטשע רעגירונג אין משך פון די לעצטע צוויי יאהר צו מאכען אינערליכע הלוואות אין דער פארם פון פינאנץ באנעס „ארבייטס באנעס, און „שטייער באנעס" אויף א סומע פון איבער 7 מיליארד מארק! צוליב דער אלגעמיינער פעראריימונג פון די מאסען איז די גאנצע קאלאסאלע סומע פאפיר לאקירט געווארען — פערשטעהט זיך אונטער צוואנג — נאר אין די גרויסע קרעדיט אינסטיטוציעס. עס איז דערגאנגען דערצו אז דער פארטפעל פון דער רייכסבאנק איז ביז צו א העלפט אנגעפילט מיט מלוכה פאפירען אין די פארטפעלען פון די גרויסע בענק, — ביז צו צוויי דריטעל. ביי אזעלכע בעדינגונגען קען נישט זיין קיין רייד וועגען פליסיגקייט אין די אויבענדערמאנטע אינוועסטיציעס. דייטשלאנד שטעהט דעריבער פאר א אינפלאציע.

אין די לעצטע וואכען האט מען די דייטשע שפארקאסעס געצווינגען צו א צוואנגס הלוואה אין דער הויך פון א האלבען מיליארד מארק, דאן אלס א צוגרייטונגס שטאפ צו דער גרויסער קאנסאלידאציע־הלוואה האט מען קאנווערטירט, אויך אויף א צוואנגס אופן 8 און א האלבען מיליארד מארק היפאטעק און קאמונאל חובות. די דאזיגע מיטלען דערהרגענען שוין אינגאנצען דעם קרעדיט, עס ווארפט זיך נאך אין די אויגען, אז אלס קאנסעקווענץ פון אזא צושטאנד וועט די רעגירונג זיין געצוואונגען אויף הערבסט צו פערקלענערען דעם טעמפא פון די גרויסע ארבייטען, און דערמיט אויפשטעלען געגען זיך די מאסען, אדער מוזען איבערגעהען צו ענטאייגנונג— דאס הייסט צו א ווירטשאפט אויפן סאוויעטישען שטייגער.

די לאגע איז — לויט דער מיינונג פון דעם ענגלענדער — זעהר פאטאל און דראהט מיט שווערע ענטוויקלונגען: דייטשלאנד וואס וועט דערפיהרט ווערען ביז צום אויסערסטען וועט האבען אויסצוועהלען — אדער אונטערוווארפען זיך דעם פראנצויזיש־ענגלישען בלאק, אדער צוזאמענברעכען, דאס ערשטע וואלט דערפיהרט אויף א געוויסע צייט צו א ענטשפאנונג, אין דער צוקונפט וואלט עס אבער ארויסגערופן א נאך שטארקערע רעאקציע מצד בערלין; דאס צווייטע וואלט אויף א לאנגער צייט אונמעגליך געמאכט די נארמאליזירונג פון דער לאגע אין אייראפע, אלס דריטער וועגנטואליטעט דראהט, לויט דער מיינונג פון אנדערע, אז אייראפע זאל געטיילט ווערען אויף צוויי פיינדליכע לאגערס. אזא לעזונג — זאגען די ענגלענדער — בעדייט א מלחמה אין די נאהענטסטע 4 יאהר.

יאפאן פערכאפט א לאנד וואס איז 25 מאל גרעסער פון איהר

יאפאן געהט ווייטער. זי איז שוין די כמעט־אלגעמיין אנערקענטע בעלעבאסטע פון מאנדזשוריע און איצט לייגט זי צו צפון־כינע צו איהר „ספערע פון איינפלוס". דער טאג איז נישט ווייט, ווען יאפאן וועט זיין די פאקטישע בעלעבאסטע פון דעם גרויסען, געדיכטען מענשליכען מוראשקע־בארג, וואס הייסט כינע.)

דאס איז אין פולען איינקלאנג מיט דעם פראגראם פון דעם יאפאנישען גענעראל שטאב, וואס איז אזוי פינקטליך און דירעקט פארמולירט געווארען דורך דעם פערשטארבענעם גענעראל טאנאקא, לויט אט דעם פראגראם אגב, דארף יאפאן צונעהמען ביי דעם סאוויעטען פערבאנד אויך וולאדיוואסטאק און די גאנצע סאוויעטישע ים־פראווינץ. אבער דאס איז אפילו לויט דעם גענעראל טאנאקאס פראגראם א שפעטערדיגע זאך, קודם כל דארף מען איינגעהמען כינע און דאס געהט פאראוים אהן ווידערשטאנד, אהן א פרוב פון דער כינעזישער רעגירונג, וואס זיצט אין דרום, אין נאנקין, זיך אקעגנצושטעלען.

דערווייל האט די וועלט פאר זיך א טראגיש בילד: א גרויס, א מעכטיג און אלט־ציוויליזירט לאנד ווערט אטאקירט פון א מיליטאריסטישער קליקע און עס איז הילפלאז. נישט די כינעזער אליין טוען עפעס קעגען דעם. נישט די „וועלט" האט עפעס צו זאגען וועגען דעם, — אויב מען זאל נישט רעכענען די פערגאנגענע און צוקונפטיגע פראטעסטען, וואס וועלען קומען פון דער פעלקער ליגע אין זשענעווע אדער פון אנדערע ערטער.

איז — ווי דערקלערט מען דאס?

קומט מען צו די כינעזער אליין איז נישט שווער צו דערקלערען דאס רעטעניש. סוף כל סוף — וואס איז פאר זיי, — דאס הייסט, פאר דער גרויסער מעהרהייט פאלקס־מאסען דער הילוק? אזוי האבען געהערשט איבער זיי „אייגענע" צי האלב־אייגענע" וואס דער יאפאנישער גענעראל־שטאב אין טאקיא ווערט געצאלט, אנטרייבער און עקספלואטאטארען, אדער גאר אלערליי באנדיטען, מיט גענעראל טיטולען, און איצט וועלען דאס טון יאפאנער, צי אזוינע „אייגענע" וואס דער יאפאנישער גענעראל־שטאב אין טאקיא וועט גוטהייסען. די יאפאנער אונטערשיידען זיך פון די דייטשע נאציס, וואס ווילען אויך בעפאלען און פערכאפען יענעמס דערמיט, וואס זיי לייגען נישט אויף קיין ראסען טעאריעס, ארויפצווינגען אויף כינע די יאפאנישע קולטור וועט טאקיא נישט שטרעבען. שוין דערפאר וואס א גרויס שטיק יאפאנישע קולטור איז סיווי כינעזיש. אזוי אז פאר דעם דורכשניטליכען כינעזער איז גארנישטא קיין שארף פראבלעם, אז עס איז איין שווארץ יאהר, ווער עס עקספלואטירט און בערויבט איהם, אדער הייסט איהם געהען אין מלחמה.

די איצטיגע כינעזישע פיהרער, די נאנקינער רעגירונג מיט דעם גענעראל טשאנג־קאי־שעק בראש, האט די כינעזישע פאלקס מאסען שוין לאנג פערראטען, איצט ווייסען זיי אז אויב זיי וועלען בכלל נאך געדולדעט ווערען אויף זייערע פאסטענס און מיט זייערע געהאלטען — איז עס נאר מיט דער גנאד פון יאפאן. און עס איז טאקע זעהר מעגליך אז צווישען נאנקין און טאקיא איז דא א מין שטילער אפמאך, לאמר, אזוי צו זאגען: טוט איהר יאפאנער, וואס איהר ווילט און דארפט, און לאזט אונז נאר פערבלייבען די רעגירער, דאס הייסט, די שטייער איינמאהנער, די בייטש האלטער, די אונטערדריקער.

אי, — וועלען זיך מאנכע דערמאהנען — אין כינע איז דאך אמאל עפעס געווען א רעוואלוציע. מיט א דר. סון־יאט־סען, וואס האט געטראגען דעם נאמען דער „כינעזישער לענין", און וואס האט זיך פערמאסטען צו בעפרייען זיין גרוים לאנד פון די פערמעדע רויבער און צוזאמען מיט פולער נאציאנאלער בעפרייאונג זיך נעהמען אנטוויקלען די ריזיגע כוחות לטובת דעם אייגענעם לאנד און פאלק.

איז דאס פערגאנגענהייט. דערווייל יעדענפאלס טאקע דערזעלבער טשאנג קאי שעק האט די רעוואלוציע לאנג פערקויפט, ער האט דערשטיקט און אויסגעשאכטען די ארבייטער, יענע עלעמענטען פון דער כינעזישער רעוואלוציע, וואס האבען געוואלט דורכפיהרען נישט בלויז די נאציאנאלע נאר אויך די סאציאלע בעפרייאונג פון כינע.

וואס עס קומט פאר איצט אין כינע, איז א דירעקטער רעזולטאט פון דער דורכגעפאלענער (אדער נאך ריכטיגער: פון דער נישט־פערענדיגטער) רעוואלוציע אין די יאהרען 1925-1927 דאס כינעזישע פאלק צאהלט איצט מיט זיין נאציאנאלער אומאפהענגיגקייט פאר דעם, וואס עס האט נישט געפיהרט די רעוואלוציע ווייטער — ביז איהר סאציאלער קאנסעקווענץ.

נאר פארוואס שווייגען די אנדערע אימפעריאליסטישע לענדער, וואס האבען „אינטערעסען" אין כינע? וואס דערלאזען זיי יאפאן זיך וואוילגעהן אויף דעם ריזיגען מארק מיט איבער פיר הונדערט מיליאן קויפער?

דא געהט פאר א שטיקעל חלוקה, אין לעצטען סך הכל פערמעסט זיך יאפאן אויף גאנץ אזיען, וואו עס געפינט זיך, ווי בעוואוסט, אינדיע, נישט ווייט ליגט אויך אויסטראליען, די בריטישע אימפעריע איז דערווייל גרייט צו קומען צו א מין אפמאך מיט יאפאן: מילא כינע, איז שוין פערפאלען. טו, וואס דו ווילסט. דערפאר טשעפע נישט אינדיען, אויסטראליע און אזוי ווייטער. געוויס, דאס קאן זיין בלויז צייטווייליג. יאפאן וועט זיך נישט אפשטעלען, — אויב זי וועט נישט אנשטויסען זיך אן א גרעסערער קראפט, טראכט ענגלאנד טאקע וועגען דעם.

אמעריקע איז אוודאי נישט איבערגליקליך פון דעם וואס יאפאן נעהמט איין כינע, דערביי טראכט נאר יאפאן נישט איבערצולאזען די „אפענע טיר" דארט וואס איז אן עיקר פון דער אמעריקאנער פאליטיק, פאר די לעצטע פערציג יאהר. אבער דערווייל איז דער אמעריקאנער אימפעריאליזם צום מעהרסטען פעראינטערעסירט אין פערשפרייטען זיין איינפלוס איבער די רעפובליקען פון דעם אמעריקאנער קאנטינענט, גילט דא אויך א מין שטילער אפמאך: זאל יאפאן טון איצט וואס זי קאן, שפעטער וועט מען זעהן.

אין זיינע לעצטע עטליכע רעדעס האט סטענלי באלדווין דער נייער ענגלישער פרעמיער געזאגט, אז עס איז זיין „צערטליכסטער טרוים" צו זעהען ענגלאנד און די פעראייניגטע שטאטען פעראייניגט, אזא איינינקייט האט ער געזאגט, וועט זיין די זיכערסטע גאראנטיע פון דעם שלום אויף דער גאנצער ערד.

אט דעם חלום דארף מען אזוי פותר זיין:

די בריטישע אימפעריע וועט זיין בעווארענט אויב דער אמעריקאנער פלאט וועט העלפען זי בעשיצען. דערפאר, פערשטעהט זיך, וועט דער ענגלישער פלאט בעשיצען, וואו מען דארף, אמעריקאס אימפעריאליסטישע צילען. דער ווייטערער געדאנק איז דא: ביידע פלאטען וועלען זיך, ווען מען דארף, קאנען לייכט ספראווען מיט יאפאן, דערפאר טאקע קוקט מען צו מעהר־ווענינער רוהיג אין לאנדאן און וואשינגטאן, וואס יאפאן טוט מיט כינע, דאס איז די היינטיגע פאליטיק. די מארגענדיגע פאליטיק מיינט מלחמה, אבער צו איהר דארף מען זיך גרינטליך צוגרייטען און די ערשטע זאך — קאמבינירען די כוחות פון דער בריטישער אימפעריע מיט די אמעריקאנישע.

א. גלאנץ.

מאסקווע ווערט א פארט צו וועלכן עס וועלן צופאהרן שיפען פון דער גאנצער וועלט

דער פאריזער „טאן" ברענגט אינטערעסאנטע פרטים וועגען דעם בוי פון א קאנאל אין ראטען־פערבאנד, וואס זאל פעראייניגען די טייכען וואלגא און מאסקווע. דער דאזיגער קאנאל וועט האלטען 128 קילאמעטער לאנג. אויף דער אויבערפלאך וועט ער זיין ברייט 85 מעטער און אין דער טיפעניש 46 מעטער; א דאנק דער טיפעניש פון קאנאל, וואס וועט האלטען 5 און א האלבען מעטער, וועלען אויף איהם קענען פאהרען די גרעסטע טייך־שיפען און די ים־שיפען פון די ברעגעס.

דער טעכנישער לייטער פון בוי, ל. קאגאן, האט געשריבען אין דער „פראוודא", אז דאס וועט זיין דער גרעסטער קאנאל, וואס פעראייניגט צוויי טייכען און מיט דעם סכום פון אדורכגעפיהרטער ארבייט טרעט ער אפ נאר דעם פאנאמא־קאנאל.

„מען וועט מוזען אויסגראבען און איבערטראגען 135 מיליאן קוביק מעטער ערד. צום בוי וועט נויטיג זיין 2,000,000 קוביק־מעטער בעטאן. א חוץ דעם וועט נויטיג זיין אדורכצוגראבען 25 מיליאן קוביק מעטער בכדי צו בעקומען די נויטיגע צו דער פאבריקאציע פון בעטאן 5 מיליאן קוביק מעטער שטיינער, זשוויר און זאמד".

די ערשטע ארבייטען פון גראבען די ערד האבען זיך אנגעהויבען אין 1933. דער טעמפא, וואס איז אין אנהויב געווען א לאנגזאמער, איז פערגרעסערט געווארען אין 1934 און אין לויפענדען יאהר זעהט פאר דער פראגראם די פאבריקאציע פון 1,300,000 קוביק מעטער בעטאן, וואס איז א סך מעהר, ווי דער סכום בעטאן, וואס איז פערנוצט געווארען צום גאנצען בוי פון דניעפראסטראי. אויף דער גאנצער לענג פון וועג, נעבען דערפעל איוואנקאווא ביי דער וואלגא, אין דימיטראוו, פעראוו, כלעבניקאוו, א. אז. וו. קומען פאר די ארבייטען אהן אונטערבראכען בייטאג און ביי־נאכט און דאס נישט נאר ביים בויען דעם קאנאל נאר אויך איבער דער קאנסטרוקציע פון שלוזען, וואלען, ברעגען, רעזערוואארען, עלעקטרישע סטאציעס.

אין די ווארשטאטען ארבייטען אהן איבעררייס 33 מאשינען אויסצוגראבן די ערד אהן איבעררייס קורסירען 33 לאקאמאבילען, 1800 וואגאנען, 4200 קלענערע וואגאנען."

אין איצטיגען מאמענט זענען שוין פערענדיגט געווארען צוויי גרויסע ארבייטען. די ערשטע א וואל אויף דער איסטער: אריבערגעווארפען איבערן טהאל פון טייך האלט ער 500 מעטער און 24 מעטער הויך. דאס וואסער, וואס ווערט דורך איהם פערהאלטען וועט גרינדען אנ'אזיערע פון א 40 קוואדראט־קילאמעטער. דאס צווייטע ווערק איז די שלוזע, נומער 10 אויפ'ן [illegible] וואס איז 300 מעטער לאנג און 30 מעטער ברייט, אזוי, אז זי קען אויפנעהמען א גאנצען קאראוואן שיפען.

עס איז פארגעזעהען, אז דער קאנאל וועט פערענדיגט ווערען ערשט אין צוויי יאהר ארום. דער קאנאל פון באלטישען ביז'ן ווייסען ים איז אויסגעבויט געווארען אין 21 חדשים, אבער ווי עס ערקלערט דער טעכנישער לייטער פון די ארבייטען קאגאן פאדערט דער קאנאל וואלגא־מאסקווא זיבען מאל אזוי פיל ארבייט. די גאנצע ארבייט געפינט זיך אונטער דער אנפיהרונג פון מ. יאגאדא, דעם קאמיסאר פאר אינערליכע ענינים וועלכער האט צו זיין דיספאזיציע טויזענדער פאליטישע ארעסטאנטען, וואס ווערען צוליב זייער פיינדליכער בעציהונג צום רעזשים געוועהנליך ארויסגעשיקט אויף צפון. די „קלאסען־שונאים" און דאס אפפאל פון דער געזעלשאפט ווערען אזוי ארום אויסגענוצט אויסצובויען א ריזען ־ווערק פאר'ן עפענטליכען געברויך".

דער קאנאל וואס פעראייניגט די הויפט־שטאט פון ראטען־פערבאנד מיט דער וואלגא, וועט פערבינדען דירעקט מאסקווע מיט דעם קאספישען ים און וועט ערלויבען די שיפען, פון דאזיגען ים צוצושווימען ביז צום מאסקווער פארט, וואס וועט בעדייטענד פערגרעסערט און אויסגעבויט ווערען. דאס צופיהרען די וואסערען פון דער וואלגע ביז צום קרעמל וועט אויפהויבען דעם וואסער־שטאנד אין דעם קלייגעם טייכעל מאסקווע אויף אנ'ערך 2 מעטער און 70 צענטימעטער און דעריבער וועט מען מוזען אויף דעם טייכעל איבער בויען 6 בריקען. מען וועט זיי מוזען אויפהויבען אויף 50 ביז 80 צענטימעטער איבער'ן וואסער־שטאנד פון קליינעם טייכעל, וואס וועט פלוצלינג פערוואנדעלט ווערען אין א מעכטיגען טייך.

צום סוף דארף נאך דערמאהנט ווערען איין נוצען, וואס עס וועלען האבען די איינוואוינער פון מאסקווע פון דעם קאנאל מאסקווע־וואלגא: ער וועט ערלויבען צו פערנוצען מעהר וואסער אויף יעדער פערזאן. די דאזיגע שטאט, וואס פערגרעסערט און ענטוויקעלט זיך מיט א ריזיגער שנעלקייט האט ביז מיט א קורצער צייט צוריק געדראהט די סכנה פון וואסער־מאנגעל. אין 1918 האט די שטאט געקענט צושטעלען קוים אנ'ערך 80 ליטער א טאג פאר יעדען איינוואוינער. איצט א דאנק דעם וואל אויף דער איסטער, איז די דאזיגע ציפער געהעכערט געווארען אויף 150 ליטער פרא קאפ אין טאג. ווען דער קאנאל וועט אויסגעפערטיגט ווערען און ווען מאסקווע וועט שוין האבען 5 מיליאן איינוואוינער, וועט די פערנוצונג פון וואסער קענען געהעכערט ווערען אויף 500 ליטער אויף יעדען איינוואוינער.

דער פאוויליאן „ישראל אין פאלעסטינע" אויף דער בריסעלער וועלט־אויסשטעלונג

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

אין גענענזאץ צו די ארץ־ישראל פאוויליאנען אין נעסבלי, פאריז און אין קארו (איטאליען) האבען מיר הייאהר צום ערשטען מאל אנ׳עכט יודישען פאוויליאן, מיט א בלוי־ווייסער פאהן אויף דער וועלט־אויסשטעלונג אין בריסעל. דער יודישער ארץ ישראל־פאוויליאן, וואס טראגט די אויפשריפט: „ישראל אין פאלעסטינא" איז געבויט אין אנ׳אלט־יודישען ביזאנטיש מוירישען סטיל און איז איינגאנצען עהנליך צום קבר רחל אין בית־לחם. דעם פלאן האט בעשאפען דער בעקאנטער יודישער ארכיטעקט דע לאנגע, דער שעפער פון דער סעקציע אלט־בריסעל אויף דער בריסעלער וועלט־אויסשטעלונג.

די ערעפנונג פונ׳ם פאוויליאן קומט אוים מיט א געוויסע פערשפעטיגונג צוליב דעם, וואס די עקספאנאטען פון ארץ־ישראל זענען צו שפעט ארויס־געשיקט געווארען.

בכלל איז דאס צושטאנד־קומען פון פאוויליאן געווען פערבונדען מיט אומגעהויערע שוועריגקייטען, פינאנציעלע און טעכנישע; און נאר א דאנק דער עקשנות׳דיגער אנשטרענגונג פון די איניציא־טארען פון דער אידעע וועט דעם 26. יוני ענדליך פארקומען די פייערליכע ערעפנונג פונם ערשטען עכט־יודישען פאוויליאן אויף דער בריסעלער וועלט־אויסשטעלונג.

דער הויפט־איניציאטאר פון דער אידעע איז דער־פרעזידענט פון דער בעלגישער ציוניסטען - פעדע־ראציע ה׳ נחום טארטשינער (א ברודער פונם בע־קאנטען פילאלאג פראפעסאר הארדי טשארטשינער פון ירושלים).

פאר דער פינאנסירונג און בעיקר פאר דער אויס שטעלונג אינם ארץ־ישראל פאוויליאן זענען געקו־מען אין בעטראכט אין ערשטער רייה די יודישע נאציאנאלע אינסטיטוציעס. דער „קרן־קימת", דער „קרן־היסוד", פיק״א און אין צווייטער רייה דער פעדבאנד פון די אינדוסטריעלער אין ארץ ישראל פון „מסחר ותעשיה" און צולעצט רייגע האנדעלס־אונ־טערנעהמונגען, וועלכע האבען אנגעהויבען זייער טעטיגקייט אינם פאוויליאן מיט א חודש פאר דער אפיציעלער ערעפנונג.

די לאגע פונם פאוויליאן אויף דער אויסשטעלונג איז זעהר א גוטע. ווי בעקאנט האט מען דעם זעל־בען פלאץ אנגעהויבען בויען דעם דייטשען פאוויליאן. דאס דריטע רייך האט זיך אבער אין מיטען דרין מיישב געווען און אפגעשטעלט די ארבייטען ביי איהר פאוויליאן; און דעריבער האט מען דעם פלאץ איבערגעגעבען די יודען, וואס האבען זיך אגב אביסעל שפעטלעך מיישב געווען יא צו בויען אנ׳אייגענעם פאוויליאן, אויף דעם געוועזענעם דייטשען פלאץ געפינט זיך אויך דער עגיפטישער פאוויליאן. דער יודישער פאוויליאן פערנעהמט בסך־הכל א שטח פון 1500 קוואדראט־מעטער און, פערשטעהט זיך, אין דריי סעקציעס:

1) די אפיציעלע סעקציע, מיט׳ן עהרנזאל און אויסשטעלונגס־זאל. אין עהרנזאל וועלען אויסגע־שטעלט ווערען אלע מאטעריאלען אין שייכות צו דער טעטיגקייט פון דער יודישער אגענץ, קרנות, פיק״א, תל־אביב, ועד־הלאומי א. א.

אין אויסשטעלונגס־זאל וועלען זיך געפינען אלע מאטעריאלען, און עקספאנאטען פון די עקאנא־מישע אינסטיטוציעס און אונטערנעהמונגען, פון דער א״י־אינדוסטרי, פון די א״י שיף־געזעלשאפטען, אר־ראנזשען־עקספארט, טוריסטיק א. א.

2) די פריוואטע סעקציע, דא וועלען זיך געפי־נען פערשידענע שטאנדען פון א״י פריוואט־פירמעס בצלאל פראדוקטען א. א. אין שכנות מיט דער פריוואטער סעקציע געפינט זיך אויך א כשר׳ער רעסטאראן.

אויף דער פאוויליאן האט צוליב די אויבען־דערמאהנטע טעמים נישט קיין גענוגענדע בערעכ־טיגונג אלס פראפאגאנדע מיטעל פאר דער א״י־אינ־דוסטרי איז אבער גראד אינם איצטיגען מאמענט פון אומגעהויערער בעדייטונג פאר די מאסען פון מערב־איירא פע וואס קומען אין די הונדערטער טויזענטער בעזוכען די בריסעלער אויסשטעלונג — צו געבען א בעגריף וועגען דעם יודישען פאלק איז זיין היים, אלס א פאלק, וואס בויט מיט אייגענע הענט זיין לאנד, וואס שאפט א יש מאין. גראד אין בעלגיע וואס ווערט ממש פערפלייצט דורך היטלע־ריסטישער פראפאגאנדע דורך דעם ראדיא און דער פרעסע, מוז מען אנטקעגנען ווירקען אט דעם פסיכאז וואס שאפט זיך ביי דער מאסע, וועגען דער מינדער ווערטיגקייט פון דער יודישער ראסע מיט דעם דע־מאנסטרירען פון דער יודישער שאפונגס - קראפט און ארבייטזאמקייט, א שאד נאר וואס די אפיציעלע ערעפנונג האט זיך אזוי פערשפעטיגט, און נאך מעהר איז צו בעדויערן וואס די פריוואטע סעקציע ד. ה. די האנדעלס־סעקציע האט מען דערלויבט עפענען נאך איידער מען האט אויסגעשטעלט די אייגענטלי־כע ארץ־ישראל מאטעריאלען צוליב וועלכע מען האט דעם פאוויליאן געשאפען. דער ארץ־ישראל פאווי־ליאן האט צוליב זיין עקזאטישקייט, העברעאישע־אויפשריפט א. א. א בעזונדערע צוציהונגס־קראפט און ביי די הונדערטער טויזענדער בעזוכער, וואס האבען איהם בעזוכט פאר דער אפיציעלער ערעפ־נונג האט זיך געשאפען א פאלש בילד, א להיפוך־דיגער איינדרוק. די איניציאטארען פונם פאוויליאן האבען זיך געשטעלט אלס ציל:

די פייערליכע ערעפנונג ווערט אבער גוט צוי־געגרייט און וועט מסתמא זיין אנ׳אימפאזאנטע. עס וועלען זיין אנוועזענד מיניסטארען, דער בריסעלער בירגער־מייסטער און אנדערע וויכטיגע פערזענליכ־קייטען. דאס וועט אהן ספק דערצו ביטראגען, אז דער פאוויליאן „ישראל אין פאלעסטינא" וועט אויף א ווירדיגען אופן דעמאנסטרירען דאס ווידער־אויפ־לעבענדע יודישע פאלק אין זיין אלט־נייער היים.

(יט״א) י. פוס.

דער ישיבה־בחור משה קאופמאן ווערט א פיהרער פון די אונגארישע אנטיסעמיטען

אין אונגארן זענען לעצטענס פארגעקומען וואה־לען צום דארטיגען פארלאמענט. דאס זענען שוין איינמאל וואהלען, מ׳שטיינס געזאגט, וואהלען, ביי וועלכע די וועהלער גיבען נישט אפ זייער שטים־צעטעל געהיים, ווי עס פיהרט זיך אין דעמאקראטישע לענדער, נאר עפענטליך, אונטער דער קאנטראל פון דעם דיקטאטאר הארטי׳ס זשאנ־דארען.

אז אזעלכע וואהלען זענען קיין אמת׳ע וואהלען נישט, נאר גלאט א קאמעדיע, איז זעלבסטפער־שטענדליך, דאך אבער האבען אפילו ביי אט אזעלכע וואהלען די דארטיגע ארבייטער און פאלקס מאסען געהאט דעם מוט צו וועהלען מיט זייערע שטימען 12 סאציאל־דעמאקראטישע דעפוטאטען צו דעם פארלאמענט און א צאהל דעמאקראטישע דעפו־טאטען. ביי ריכטיגע דעמאקראטישע געהיימע וואה־לען וואלטען די אונגארישע סאציאל־דעמאקראטען לויט דער צאהל פון די ארגאניזירטע ארבייטער, געוועזען בעדארפט בעקומען מעהר פון הונדערט דע־פוטאטען. נאר הארטי׳ס פאשיסטישער טעראר האט שוין געזארגט דערפאר, אז די זשאנדארען זאלען טרעטען מיט די שטיוועל די ארבייטער־רעכט.

אין דעם וואהל־בעצירק טארפא האט דער דאוטיגער דעמאקראטישער דעפוטאט אנדרעאס זשי־לינסקי, א קריסט, פערלוירען די וואהל. זיין געגנער, ניקאלאוס קענירעס, איז געוועהלט געווארען אלס דעפוטאט.

ניקאלאס קענירעס איז געוועהלט געווארען פון זיינע אנהענגער אלס פיהרער פון דער אנטי־סעמיטישער פארטיי, וועלכע טראגט דעם כפל־שמונה׳דיגען נאמען: „ערוואכענדע מאדיארען, ראסע־שיצער פון מאדיאר׳שען פיילקרייץ פון דאפעלטען בלוט־בונד".

נו, האט איצט דער דורכגעפאלענער דעמא־קראט זשילינסקי א קאפיטשקע נקמה גענומען פון זיין געגנער און פון די „ראסע־שיצער", כאטש ער איז קיין יוד נישט.

זשילינסקי האט, נעמליך, געמאכט די טשי־קאווע ענטדעקונג, אז קענירעס, דער מאדיארישער „רייגע ראסע־שיצער" איז גאר קיין „מאדיאר" נישט, נאר א יוד, מיט׳ן נאמען משה קאופמאן, א געוועזענער ישובה־בחור. וועלכער האט גע־קיוע׳ט די באנק איבער דער גמרא.

זשילינסקי האט ארויסגעזוכט אלע גע־בורט־דאקומענטען פון דעם דאזיגען אנטיסעמי־טישען „מאדיאר׳ישען רייגעם ראסע־שיצער", און די דאקומענטען אפגעדרוקט אין דער דעמאקרא־טישער ציימונג „סאבאדזאג", אנגעגעבען אין גע־ריכט א קלאגע אויף דעם „ראסע שיצער", אז יענער האט, אלס דעפוטאט, אפגעגעבען א פאלשע שבועה אין פארלאמענט, ווייל ער הייסט נישט ניקאלאוס קענירעס, נאר זיין ריכטיגער נאמען איז — משה קאופמאן.

ווער איז דער דאזיגער יודישער אנטיסעמיט משה קאופמאן?

קיינער ווייסט נישט. מען ווייסט נאר, אז ער איז אן׳אוואנטוריסט מיט א געשליפען ציגנעל, וועלכער האט זיך אונטער א פאלשען נאמען אריינ־געדרעהט אין דער אנטיסעמיטישער פארטיי פון די „ראסע־שיצער" און דארט אלס „ריין ראסיגער מאדיאר" געמאכט א גרויסע קאריערע. ער האט בע־קומען א הויכע רעגירונגס־שטעלע אין מיניסטעריום בעקומען טיטולען און געלד, און איז אויך גע־ווארען דעפוטאט פון פארלאמענט.

עס איז אפילו נישט בעוואוסט, צי דער חברה־מאן האט זיך גע׳שמד׳ט. די צייטונגס־בעריכטען דערצעהלען וועגען דעם גארנישט. עס איז א סברה אז דער תכשיט איז נאך איצט אוידא יוד.

דערווייל האבען די אנטיסעמיטישע מאדיא־רישע „ראסע־שיצער" אין אונגארן א שטיקעל מפלה, און זיי שעהמען זיך א קאפ אויפצוהייבען, ווייל אז א יוד, מיט׳ן נאמען משה, א ישיבה־בחור קען ביי זיי ווערען א „פיהרער" און שיצען זייער „רייגע מאדיאר׳ישע ראסע" געגען יודען, איז דאס דאך דער בעסטער בעווייז, אז די גאנצע אנטיסע־מיטישע פערקאכטע ראסען־קאשע איז א חוזק...

אויסצייכנונג פון א יודישען דאקטאר אין ארגענטינע

בוענאס־איירעס (יט״א) די ארגענטינער מעדיצינישע געזעלשאפט האט בעשאנקען מיט א גאלדענעם מעדאל דעם בעקאנטען יודישען ארצט ד״ר אראלף בוכאוויץ פאר זיינע פארשונגען אין גע־ביט פון פרויען־קראנקהייטען. דר. בוכאוויץ איז זייט זעקס יאהר ארדינאטאר פון יודישען שפיטאל אין בוענאס־איירעס און איז בעקאנט פון א רייה מע־דיצינישע ארבייטען, וועלכע זענען פערעפענטליכט געווארען אין לאקאלע און אויסלענדישע מעדיציני־שע צייטשריפטען. די אויסצייכנונג האט דר. בוכא־וויץ בעקומען פאר א ווערק, וואס שטעלט מיט זיך פאר א ביבליאגראפישען אינדעקס פון ארטיקלען אי־בער פרויען־קראנקהייטען, געשריבען אין פערשי־דענע לענדער אין משך פון די לעצטע 25 יאהר. דאס בוך ווערט איצט ארויסגעגעבען דורך דער אר־גענטינער מעדיצינישער געזעלשאפט.

טרויער־אקאדעמיע צום אנדענק פון מארשאל יוזעף פילסודסקי אין בארנאוויטש

בארנאוויטש (יט״) לויט דער איניציא־טיוו פון דער יודישער קהלה אין בארנאוויטש איז זונטאג דעם 23־טען ד. ח. אין לעצטען טאג פון 6־וואכיגען נאציאנאלען טרויער, פארגעקומען דא א גרויסע טרויער־פייערונג צום אנדענקען פון מארשאל יוזעף־פילסודסקי. צו דער פייערונג זענען געקומען פארשטעהער פון דער מאכט, מיליטער א. אז. וו. מיט טרויער־רעדעס זענען ארויסגעטרעטען דער וויצע־פרעזעס פון דער קהלה צוקערמאן און מגר. קוריניעץ. דער ארקעסטער האט געשפילט דעם נא־ציאנאלען הימן און נאכדעם שאפען׳ם טרויער־מארש.

צום סוף האט דער חזן געזאגט „אל מלא רחמים"!

אנטיסעמיט. דעמאנסטראציעס אין ציריך

ציריך (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיט דער אויספיהרונג פון טעאטער־שטיק „דריי־גראשען־אפער" פון בערט ברעכט (א דייטשער דיכטער פון יודישער אפשטאמונג, וואס איז מיט 10 טעג צוריק אויסגעבירגערט געווארען), וואס איז געשפילט גע־ווארען אין דער טשעכישער שפראך דורך א פראג־ער טעאטער־טרופע, איז פאר דעם טעאטער פארגע־קומען א מאניפעסטאציע פון „פראנטיסטען". די דע־מאנסטראנטען האבען בעווארפען די פאליציי מיט שטיינער, 12 „פראנטיסטען" זענען ארעסטירט גע־ווארען, נאך דער אידענטיפיצירונג האט מען זיי בע־פרייט.

גלויבענס־פרייהייט פאר די יודען אין טערקיי

דאס איז געווען מיט 482 יאהר צוריק, ווען דער סולטאן מחמד דער צווייטער האט געגעבען פון זיין לאנד פולע פרייהייט פון גלויבען און גליכע רעכט צו האנדלען און וואוינען וואו זייער הארץ גלוסט.

די יודען אין טערקיי האבען, אין אמת כמעט קיינמאל נישט געליטען אזוי פיל ווי די יודען אין מערב־איירארפא. געוואוינט האבען די יודען אין טערקיי פון גאר גאר די אלטע צייטען, עס איז א סברה, אז נאך אין דער צייט פון אלכסנדר הגדול האבען יודען בעהאט א קאלאניע אין טהעסאלי.

די ערשטע ריכטיגע יודישע קאלאניע אין טערקיי איז געווען אין ברוסא, די ארגינאלע טער־קישע הויפט־שטאט. און ווען דער סולטאן אורקהאם האט פערנומען די שטאט, דאס איז געווען אין יאהר 1326, האט ער ארויסגעטריבען אלע איינוואוינער און האט בעזעצט אנשטאט זיי די יודען פון דמשק און פון דער ביזאנטישער אימפעריע.

אט די יודען האבען בעקומען א געשריבענעם דאקומענט, אין וועלכען מען האט זיי ערלויבט צו בויען א שוהל און צו וואוינען אויסערהאלב ברוסא וואו זיי ווילען אליין.

ווען דער סולטאן מוראד דער ערשטער האט פערנומען אין זיין מלוכה א שטיק פון איירארפא, אין פאר די דארטיגע יודען געווען א שטיקעל בחמה. זיי זענען זעהר פריינדליך בעהאנדעלט גע־ווארען, פיל פריינדליכער ווי פון די קריסטען אין דער ביזאנטישער אימפעריע. די יודישע קהלה אין אדריאנאפאל, וואס האט דעמאלט געהערט צו טערקיי, האט גענומען בליהען, און וואקסען. עס האבען זיך דארט געגרינדעט ישיבות, צו וועל־כע עס פלעגען קומען תלמידים פון אונגארן, פוי־לען, רומעניען און רוסלאנד.

דאס זעלבע איז געווען מיט׳ן סולטאן מוראד דער צווייטער. ער איז געווען זעהר פריינדליך צו די יודען. זיי האבען געהאט אלע רעכט, און פיל יודען האבען געהאט אנ׳איינפלוס אפילו אין סולטאנ׳ס הויף.

מוראד דער צווייטער האט געהאט א יוד אלס זיין לייב־דאקטאר. זיין נאמען איז געווען יצחק פאשא. דער סולטאן האט איהם מיט זיין פאמיליע בעפרייט פון אלע שטייערען.

נאך מוראד דעם צווייטען איז ארויף אויפ׳ן טראן מחמד דער זיגער, און באלד ווי ער האט איינגענומען קאנסטאנטינאפאל האט ער איינגע־לאדען אלע איינוואוינער, וועלכע זענען ארויס פון שטאט אין דער צייט פון קריג, אז זיי זאלען זיך צוריקקעהרען און די יודען איז ערלויבט גע־ווארען צו וואוינען אין דער גייער טערקישער הויפט־שטאט פונקט אזוי ווי זיי מעגען וואוינען אין אנדערע טיילען פון דער מדינה.

דעם סולטאנ׳ס פינאנץ־מיניסטער איז געווען א יוד, מיט׳ן נאמען משה היימאן, פון פארטו־געזישער אפשטאמונג.

פאר דער צייט פון סולטאן מחמד איז דער אמט פון חכם־באשי אין קאנסטאנטינאפאל גע־ווארען זעהר חשוב, ווייל די רעגירונג האט זיך גערעכענט מיט איהם. דער ערשטער וואס האט פערנומען דעם אמט פון חכם־באשי אין קאנסטאנ־טינאפאל איז געווען ר׳ משה קאפסאלי, ער איז בעשטימט געווארען פון סולטאן אליין צו דעם אמט. דער חכם־באשי האט געהאט א זיץ־פלאץ אין רעגירונגס־ראט. פונקט אזוי ווי דער מופטי. ער איז געווען דער אפיציעלער פערטרעטער פון די יודען אין טערקיי, ער האט איינגעמאהנט שטייערען, פון די יודען, ער האט אויפגענומען רבנים און ער איז אויך געווען דער ריכטער און דער אדמיניסטראטאר פון יודישע אנגעלעגענהייטען.

אין דער זעלבער צייט פון סולטאן מחמד דעם זיגער, האט געלעבט נאך א גרויסע יודישע פערזענליכקייט מיט׳ן נאמען ר׳ מרדכי בר׳ אליעזר קאמטענא, וועלכער האט געוואלט פאראייניגען די קאראאימער מיט די יודען.

וועלכער האט געוואלט פאראייניגען די קאראאימער מיט די יודען.

ר׳ מרדכי איז געווען זעהר גרויס אין תלמוד און האט געהאט צווישען זיינע תלמידים פיל קא־ראאימער. ער האט אזוי געווירקט און באיינ־פלוסט זיינע קאראאימער תלמידים, אז זיי האבען גענומען גלויבען אין תלמוד און גענומען אפהיטען פיל יודישע ימים־טובים און מנהגים.

צורבי מרדכי׳ן זענען געווען נאך אנדערע רבנים וואס האבען געהאלטען, אז די צייט איז איצט מסוגל צוריקצוקעהרען די קאראאימער צום יודישען גלויבען און ווען מען נעמט זיי אריין אין דער יודישער קהלה, וואלטען זיי געווארען אמת׳ע יודען, ווייל אין תורת־משה גלויבען זיי דאך כיה ווי, און עס איז גארנישט שווער געווען זיי צו מאכען גלויבען אין תלמוד.

אין אבער דער חכם־באשי, ר׳ משה קאסאלי געווען געגען דעם פלאן, און האט פאר קיין אופן נישט געוואלט האבען אין דער יודישער קהלה די קאראאימען. ער האט אויך געמאכט דעם זעלבען טעות, וואס עס איז געמאכט געווארען מיט די שומרונים.

דער־רעזולטאט איז געווען, אז די קאראאימער זענען צוביסלעך אוועק פון די יודען, און ענדליך געבליבען פרעמדע צו אונז.

קורץ, די יודען אין טערקיי, נאך אין פופ־צעהנטען יאהרהונדערט, האבען געלעבט זעהר גליק ליך און ערפאלג געהאט אין פולען זינען פון ווארט.

פליט׳ים צוליב פאליטישע, רעליגיעזע אדער ראסען־טעמים זאלען נישט דעפארטירט ווערען פון אמעריקע

וואשינגטאן (יט״א) די אימיגראציע־קא־מיסיע פון אמעריקאנער קאנגרעס האט בעטראכט א ביל, וועלכען עס האט אריינגעטראגען דער קאנג־רעסמאן מארק אנטאניא, און וועלכער זעהט פאר, אז פון די פעראייניגטע שטאטען זאל נישט דעפאר־טירט ווערען קיין אויסלענדער, וועלכער איז אנטלא־פען פון זיין היים־לאנד מחמת פאליטישע, רעליגיעזע אדער ראסען־רדיפות. חוץ לזה זעהט פאר דער ביל, אז עס טארען פון די פעראייניגטע שטאטען נישט דעפארטירט ווערען קיין פליטים, וואס זענען עלול אין זייער היים־לאנד צו ליידען סאציאלע אדער ווירטשאפטליכע רדיפות מחמת זייער אפשטאמונג. די קאנגרעס־קאמיסיע האט זיך ארויסגעזאגט גינס־טיג פאר דעם ביל און ער וועט אין דער נעכסטער צייט געשטעלט ווערען צו דיסקוסיע פאר׳ן פלענום פון רעפרעזענטאנטען־הויז.

„פראספעריטי" ביי די יודען אין דרום-אפריקא

אין א שמועס מיט ה' א. שאבאן, רעד. פון „יודישען עקספרעס", יאהאנעסבורג, וועלכער ווילט איצט אין פאריז, האט ער איבערגעגעבען זעהר אינטערעסאנטע פרטים וועגען דעם דארטיגען יודישען און אלגעמיינעם לעבען.

— „יודען אין אייראפא — האט ה' שאבאן געזאגט — האבען א פאלשען בעגריף וועגען דעם יודישען און אלגעמיינעם לעבען פון אונזער ישוב. פון וואנען אזא פארשטעלונג נעמט זיך צו זיי איז מיר קלאר. שולדיג אין דעם זענען די טוריסטען, וועלכע זענען צו אונז געקומען פון איירופא און געהאלטען זיך ביים כלל: „א גאסט אויף א וויל — זעהט פאר א מייל"... זיי האבען זיך צוריקגעקעהרט מיט א באגאזש פון פאנטאסטישע מעשה'לעך וועגען דער „ווילדער" אפריקא, וואו מענשען שפאצירען ממש געארעמט מיט זשיראפען לעמפערטען און העלפאנטען אין די גאסען...

דאס יודישע לעבען, ווי דאס לעבען פון דער אלגעמיינער בעפעלקערונג, איז אפהענגיג ביי אונז אן דער אלגעמיינער וועלט-סיטואציע. נויטיגט זיך די וועלט אין א גאלד-וואלוטע און שטיקט זיך מיט א ירידה און עליה פון דאלאר, ליט, פונט, ליר, — זענען מיר אין א גינסטיגערער לאגע, מחמת די גאלד-מינעס! — מיר האבען דעריבער אויך געהאט גוטע און שלעכטע צייטען. מעהר גוטע ווי שלעכטע צייטען.

איצט לעבט דרום-אפריקא דורך א צייט פון „פראספעריטי", וואס דאס לאנד געדענקט נישט פאר לאנגע יאהרען. דאס פראבלעם פון ארבייטס-לאזיגקייט עקזיסטירט כמעט נישט. אלע זענען בעשעפטיגט און מאכען א לעבען. ווי לאנג דאס וועט אנהאלטען איז שווער פאראויסצוזאגען. די מינען-אינדוסטריע האט זיך שטארק פארגרעסערט. די שטעט בויען זיך מיט אן'אומנארמאלער שנעלקייט און מענשען, וואס האבען נישט געזעהען יאהאנעסבורג פאר א יאהר אדער צוויי קענען זיך עס גארנישט פארשטעלען.

אין לאנד געפינען זיך ארום הונדערט טויזענד יודען. זיי זענען קאנצענטרירט מערסטענטייל אין יאהאנעסבורג און קייפטאון. מיר פיהרען א לעבען נישט קיין פאנטאסטישען, ווי ס'מאלען פיל גאסט און טוריסטען, נאר פשוט מיט ערדישע מענשליכע קאמפען און זארגען. דאס לעבען אין פארגלייך מיט דער יודישער נויט אין איירופא איז א לוקסוס-לעבען. כ'מוז עס צוגעבען. ביי אונז ווייסט מען נישט פון אזא דערדריקטקייט פון רעכענען ביי א מיטאג פאר א סערוועטקע און אין אלגעמיין פאר יעדער קלייניגקייט. מיר זענען פשוט אפגעוואוינט פון אזא בעגריף. נאטירליך, מען קען אין א רעסטאראן קריגען עסען „אלא קארט", אבער מען ווייסט נישט פון צאהלען פאר סערוועטקעס, 10 פראצ. פאר דינערשאפט וכדומה.

איך קען נישט פארגעסען די טרויעריגע ביל דער פון איניגע יודישע הייזער אין די ארימע געגענדען פון פאריז. זייענדיג אין אפריקא קען מען וועגען דעם קיין בעגריף נישט האבען. מיר האבען אויך אן'ארימקייט, אבער ביי אונז איז עס אין א גאנץ אנדער פארם. איך קען אייך דערציילען פון גאנץ טרויעריגע פאלען, פון אונזערע הילפס-חברות, וואס טיילען אויס טויזענדער פונט צדקה א יאהר, אבער ווי קומט עס צו דער לאגע פון די ארימע יודען אין איירופא! ביי אונז איז די ארימקייט געגליכען צו יענעם. שפאנישען אריי-מאן, וואס לויפט נאך די פארבייגעהער און בעט נישט אנדערש, ווי א נדבה פון פופציג טויזענד אקציעס...

געזעלשאפטליך לעבט זיך, נישט גוט. אונז פעהלען אינטעליגענטע כחות, פונקט דאס, אין וואס ביי אייך איז אן'איבערפראדוקציע. עס עקזיסטירט א שטארקע ציוניסטישע ארגאניזאציע, אבער איהר הויפט-ציל איז צו זאמלען געלדער פאר ארץ-ישראל. זי גיט זיך אפ ווייניג מיט פראפאגאנדע און אויפקלערערישער ארבייט. עס עקזיסטירט א רעוויזיאניסטישע פארטיי, וואס האלט מעהר פון פראפאגאנדע, ווי פון געלד-זאמלונגען. עס עקזיסטירט א „געזערד"-בעוועגונג, אן'ארבייטער-קלוב, עס דערשיינען צוויי וועכענטליכע יודישע צייטונגען. עס געהען אויך ארויס פינף יודישע אויסגאבעס אין דער ענגלישער שפראך (צוויי וועכענטליכע און דריי מאנאטליכע), עס האט זיך איצט געגרינדעט א יודישער קולטור - קלוב, וואס פערטרעט די פראגרעסיווע יודישע אינטעליגענץ, עס זענען דא פיל יוגענד- און פרויען - ארגאניזאציעס, פיל לאנדסמאנשאפטען און חברות, עס קומען פאר אפטע לעקציעס, דעבאטען, שמועסען, אבער דאס אלץ ווארימט אונז נישט. מיר פאדערען פון זיך מעהר און עס דוכט זיך אונז אפט, אז מיר זענען פערגליווערט אונטער די שטראהלען פון אפריקא'ס גליהענדיגער זון...

פאר די לעצטע פאר יאהר זענען ערשינען איינינע ביכער פון אונזערע שרייבער, ווי „לידער און פאעמעס" פון דוד פראם, היימלאזע טעג" פון א. שאבאן, „שווארץ און ווייס" פון ירחמיאל פעלדמאן און „אפריקאנער קלאנגען" פון מאריס האפמאן וועגען וועלכע די קריטיק אין אויסלאנד האט זיך גאנץ גוט אפגערופען.

דער גרעסטער קלאפ פאר אונזער ישוב איז געוועזען דאס שליסען פון דער אימיגראציע. דאס מיינט פשוט, אפגעשניטען אונז פון דער וועלט, פון דער ברייטער יודישער וועלט. מיר אריענטירען זיך איצט אויף אייגענע כחות אין געזעלשאפטליכען און קולטורעלען הינזיכט. אונזער ישוב פערגעמט א פלאץ אין אונזער פרעסע און ליטעראטור, מיר פאנגען און פיהלען דעם באדען אונטער אונזערע פיס.

— וועלען זיך ווען עפענען די טויערען פון דרום-אפריקא? — נישט אין דער נאהנטער צוקונפט! ביי דער איצטיגער פאליטישער סיטואציע אין לאנד איז אויף דעם נישטא קיין אויסזיכטען. געגען דער אימיגראציע איז די רעגירונג און — בעוונותינו הרבים — א געוויסער טייל ענגלייזיר'טע יודען, וועלכע האלטען זיך אן דער אויסגעדראשענער טענה, אז די „אסט-יודען" זענען שולדיג אין דעם וואוקס פון ארטיגען אנטיסעמיטיזם.

יא, טאקע מכוח אנטיסעמיטיזם. פארהאן ביי אונז דער מין. איהר קענט איהם קריגען זעהר ביליג. זיין אנבאט איז גרויס... עס איז אבער פארלויפיג נישט קיין אפיציעלער נרעגירונגס-אנטיסעמיטיזם. די שטענדיגע מחלוקה צווישען די ענגלענדער און בורען און זייער געמיינזאמער קאמף געגען די שווארצע די „נייטיווס", האט אפגעצויגען די אפיציעלע רעגירונגס-אויפמערקזאמקייט פון די יודען. דער אנטיסעמיטיזם איז אן'אנגעטראגענער פון איירופא און פון „דזשערמען וועסט-אפריקא" וועלכע געפינט זיך אונטער דער מאנדאטען-מאכט פון דער דרום-אפריקאנער רעגירונג, וואו די נאצי-פארטיי איז פערבאטען און ארבייט אונלעגאל. די דרום-אפריקאנער יודישע באארד אף דעפיוטיס (יודישע קהלה) ווערט רעספעקטירט פון דער רעגירונג און די רעגירונג הערט זיך צו, ווען זיי רעדען צו איהר.

עס לעבט זיך גוט. — נישטא קיין ארימקייט. — יודען גיבען פיל געלד פאר א"י. — זענען פאראן מעגליכקייטען איינצוואנדערען?

מוזיקאלישע נאטיצען

אדא סארי אין העלענאוו

סוף יוני. ווען די נאכטיגאלען הערען שוין אויף צו זינגען. ווי נאכטיגאלען.

סוף יוני, ווען די נאכטיגאלען בעקומען שוין א קורצען אטעם —

סוף יוני, דער סוף פון די שעהנע פריהלינגס-חדשים. 8 א זייגער, ווען די גליהענדיגע זון בעהאלט זיך, ווי מורא-האבענדיג פאר דעם פארוואורף פון צושטרוימענדיגען עולם, צוליב... איהר אנגעגאסענער היץ, איבערלאזענדיג נאר דא און דארט הענגען אויף א צווייג פון א בוים איהרס א גאלד-שטראהל, מיט וועלכען עס שטיפען די גרינע סאמעט-בלעטלעך און דער נאטור-קאנצערט פון אלערליי שטיפערישע פייגעל, וויל זיך ראנגלען מיט דעם עסטראדע-קאנצערט —

אין אטא דער סביבה שטרוימט אן'עולם, ווי אפגעלאזען וואסער און דריקט זיך צו דער עסטראדע וואו ער דארף און גארט צו־הערען דאס געזאנג פון דער מענשישער נאכטיגאל — אדא סארי.

דער עולם איז שוין דא, מען ווארט מיט אומגעדולד, אבער די סוף-יוני נאכטיגאל, זינגט נאך אפילו א פערטעל אויף צעהן נישט; עס האט ?? הסתם נאך געפעהלט דער וואונק פון די אונטערנעהמער, ווען עס איז, הפנים נאך געבליבען, א צווייטע צעהנדליג, פון די עטליכע טויזענד בילעטען...

האלב צעהן. ענדליך בעווייזט זיך אדא סארי, וועלכע זינגט, אין תחילת, ווי די נאכטיגאל סוף יוני, וועקענדיג די איינגעשלאפענע פויגעל, אבער לסוף שפילט זי זיך'י מיט איהרע עקאנטע טרעלען ווי דער נאכטיגאל תחילת מאי, בעזונדערס אין שטראוס'ס וואלץ, וואס רופט ארויס ענטציקונג און בעגייסטערונג.

דער העלענאוו-פארק איז די ריכטיגע דעקאראציע צו אזא ארט געזאנג. אויך די אונטערלאגע פון סימפאנישען קאנצערט אונטער דער ליידונג פון טאלאנטירטען סעווערין פעטרושקא איז פרעפליך.

D—ski

„דייטשע רעגירונג פרובט ריינוואשען פאר אויסלאנד איהר אנטיסעמיטישע פאליטיק"

לאגע פון דייטשע יודען לויט'ן בעריכט פון ענגלישע ועד הקהלות

לאנדאן (יט"א) אויף דער סעסיע פון „באָרד אוו דעפיוטיס" (ענגלישער ועד הקהלות) איז פארגעשטעלט געווארען א בעריכט איבער דער לאגע פון די דייטשע יודען. נאך דעם מיטטיילען פון דעם געזעץ, וואס שליסט אויס די דייטשע יודען פון דינסט אין דער דייטשער ארמעע, ווערט אין בעריכט צו. אנד. געזאגט:

עס איז לייכט צו פארשטעהען, אז עס ווערען דורך דער דייטשער רעגירונג געמאכט פרישע בעמיהונגען צו בערעכטיגען אין די אויגען פון אויסלענדישע אבסערוואטארען איהר אנטיסעמיטישע פאליטיק. דער לעצטענס געגרינדעטער „אינסטיטוט צו פארשען די יודען-פראגע" זאמעלט אנטיסעמיטישע מאטעריאלען פון אלע מקורות און שטעלט זיי צו פאר אויסלענדישען געברויך. חוץ, וואס ער גיט ארויס אייגענע אנטיסעמיטישע פובליקאציעס. עס ווערט נישט פערנאכלעסיגט קיין שום מיטעל צו פערשווארצען דעם יודישען נאמען און, האבענדיג פאר זיך דעם ציל, קימערט מען זיך אין היינטיגען דייטשלאנד ווייניג וועגען דעם אמת. מען האלט זיך איבריגענס אין דעם כלל, וועלכען אדאלף היטלער גופא האט פארמולירט אין „מיין קאמף":

„עס איז נישט די זאך פון דער פראפאגאנדע אפצוּוועגען דאס ריכטיגע און דאס פאלשע אין וועלכער עס איז פראגע. די פראפאגאנדע האט צו פערפאלגען בלויז איהר אייגענעם ציל. די פראפאגאנדע איז נישט בעשאפען געווארען צו זוכען דעם אמת, אויף וויפיל ער קען זיין גינסטיג פאר'ן געגנער, און קיין שום דאקטרינערע אונפארטייאישקייט האט נישט צו טון מיט פראפאגאנדע, וואס ווערט געפיהרט צווישען די מאסען".

אין גייסט פון אט דעם כלל פון „פיהרער" איז לעצטענס אין אן'ארטיקעל פון „פעלקישען בעאבאכטער" געווען געזאגט: „דער נאציאנאל-סאציאליזם קען נישט אזא זאך, ווי אונפארטייאישע פארשונג. געשיכטע מוז געשריבען ווערען נישט אביעקטיוו, נאר אין גייסט פון דייטשען גלויבען." צו וואס דאס איז אזוי „דייטשער גלויבען" און „דייטשע וועלט-אנשויאונג", האט מען מיט עטליכע טעג צוריק געהערט אין א לעקציע, וואס איז געהאלטען געווארען אין דער קעלנער אוניווערזיטעט: „בלויז דער איז א דייטש, ווער עס פאלגט נאך דעם פיהרער מיט גלויבען און טיילט זיינע אנשויאונגען. ווער עס דענקט אנדערש, ווי דער פיהרער, איז נישט קיין דייטש." די דאזיגע ווערטער גיבען טריי איבער דעם היינטיגען גלויבען פון דייטשלאנד און אילוסטרירען די חשיבות, וואס מען שרייבט דארט היינט צו ארגומענטען, וואס שטיצען זיך אויף פאקטען און אויף דעם אמת.

נעוויל לאסקי האט אויף דער זיצונג פארגעלעזען א בריף פון לעאנארד מאנטעפיארע, וועלכער האט צו דער זיצונג נישט געקאנט קומען און וועלכער שרייבט צוו. אנד.:

כל-זמן הויכע רעגירונגס-בעאמטע אין דייטשלאנד רעדען וועגען יודען ווי וועגען פאראזיטען און באצילען, ווער מען אונז קענען קוים פערגעבען, דאס מיר גלויבען נישט אין פייערליכע רעדעס. וואס פראקלאמירען דייטשלאנד'ס ווילען צום שלום און שטרעבונג צו פערארייניגונג. עס איז שווער צו גלויבען, אז די זעלבע מענשען. וואס בענוצען זיך מיט אלע מיטלען כדי אויפצורייצען שנאה צווישען די בירגער פון אנדערע לענדער, זוכען באמת דעם פעלקער-שלום. אין די גרעניצען פון דייטשלאנד ווערען אונבערחמנות'דיגקייט און אונטאלעראנץ געפרעדיגט אלס נויטווענדיג און ווינשענסווערט. אויב מען ערציהט שוין קינדער אין אזא גייסט, ווי זאל מען זיך ריכטען, אז שנאה זאל געהען בלויז אין דער ריכטונג פון יודען?

כל-זמן דער גלויבען אין נאצי-פראגראם נעמט ארום אלע פליכטען פון יעדען יחיד אין דייטשלאנד איז אין דעם לאנד אונמעגליך צו זוכען יושר און גערעכטע בעהאנדלונג.

לעאנארד מאנטעפיארע ציטירט דערביי פערשידענע שטעלען פון לערן-ביכער, וואס ווערען היינט בענוצט אין די דייטשע עלעמענטאר-שולען. אין א לערן-בוך פון אריטמעטיק קען מען געפינען א לעקציע, אין וועלכער עס ווערען אנגעגעבען פערשידענע צאהלען וועגען די דייטשע יודען אין 1933, וועגען יודישע אדוואקאטען אין בערלין און פראנקפורט א. א. וו.— עס פאלגען דאן עטליכע אריטמעטישע אפעראציעס, און די לעקציע ענדיגט זיך מיט'ן אויספיהר: „די דאזיגע ציפערן ווייזען, אז מיר פיהרען א בערעכטיגטע מלחמה געגען די יודען."

פערטרעטער פון בערלינער פאלעסטינא-אמט

קומט היינט קיין פוילען בעשטעטיגען דייטשע פליטים צו דער עליה

ווארשא, 26 (טעלעפאניש).

ווי בעקאנט ווערט דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ירושלים ערטיילט פון יעדען שעדיול א געוויסע צאהל סערטיפיקאטען פאר דייטשע פליטים, וועלכע געפינען זיך אין פערשידענע לענדער. דאס קוואליפיצירען די בעזונדערע קאנדידאטען קומט פאר דורכ'ן בערלינער פאלעסטינא-אמט.

צו דעם צוועק פאהרען ארום די פערטרעטער פונם בערלינער פאלעסטינא - אמט אין די בעזונדערע לענדער צו קוואליפיצירען די קאנדידאטען.

היינט דאנערשטאג קומט קיין ווארשא דער פארשטעהער פון בערלינער פאלעסטינא-אמט ד"ר פריים און וועט אין משך פון צוויי טעג קוואליפיצירען און בעשטעטיגען צו עליה די קאנדידאטען, וועלכע האבען זיך געווענדעט קיין בערלין נאך סערטיפיקאטען דורך דער פערמיטלונג פון היגען פאלעסטינא-אמט

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעמהט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען. מענער-שוועכע
פון 8–11 בייטאג און פון 4–9 אוונט

א פראצעס וועגען בריכען דעם באיקאט פון דייטשע סחורות אין אמעריקע

ניו-יארק (יט"א) פאר א ניו-יארקער געריכט איז אנגעקלאגט געווארען די דירעקציע פון בעריהמטען וואלווארטה-ווארענהויז, נעגען וועלכען א יודיש מיידעל טעלמא גראסמאן, האט פערפיהרט א פראצעס וועגען פערקויפען סחורה, פון וועלכער עס איז אפגעמעקט געווארען דער שטעמפעל פון דעם לאנד, פון וועלכען די סחורה איז געבראכט געווארען, נעמליך פון דייטשלאנד. דער פראצעס איז פערפיהרט געווארען אויפ'ן יסוד פון אג. גער. וואלדאקט אין ניו-יארקער שטאט, וואס פערבאט צו פערקויפען אימפארטירטע סחורה, אויף וועלכע עס פעהלט דער צייכען פון עקספארט-לאנד.

די אנקלאגערין טעלמא גראסמאן האט ערקלערט, אז זי איז א מיטגליד פון דער „איבערפארטייאישער אנטי-נאצישער ליגע", און זי האט קויפענדיג דריי פושקעס פיש-קאנסערוון אין א וואלווארטה-געשעפט, בעמערקט, אז פון די פושקעס איז כלומרשט געווען אפגעמעקט דער צייכען „מעיד אין דזשערמעני".

דאס געריכט האט פערהערט איניגע עדות, דערונטער דעם הויפט-ליפעראנט פון פיש-קאנסערוון פאר דעם וואלווארטה-קאנצערן. דער לעצטער האט פעסטגעשטעלט, אז די פירמע האט אבסאלוט גארנישט געקויפט אין דייטשלאנד זייט דעם ערשטען טאג פון די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד אונטער דעם נאציאנאל - סאציאליסטישען רעזשים. אן'ענהליכע ערקלערונג האט אויך אפגעגעבען דער פארשטעהער פון וואלווארטה-קאנצערן, פעסטשטעלענדיג, אז זייט עס זענען אויסגעבראכען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד האט די אמעריקאנער סעקציע פון דעם קאנצערן, אונטערן דרוק פון דער קאנסומענטען-מאסע, אויפגעהערט צו בעציהען סחורות פון דייטשלאנד און האט אויך אלע איהרע ליפעראנטען געגעבען ענטשפרעכענדע אינסטרוקציעס.

דאס געריכט האט, צוליב מאנגעל פון בעווייזען, איינגעפונען די אנקלאגע געגען וואלווארטה-ווארענהויז אלס אונבעגרינדעט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאָנערשטאָג, 27 יוני

כ"ה סיון תרצה

זון-אויפגאנג 3.16
זון-אונטערגאנג 8.01

גרויסע שרפה איז דער ערשטער זיידען־פארבעריי און אפרעטור

230 אַרבייטער געבליבען אהן ארבייט

אַ גרויסע שרפה איז פאָרגעקומען דינסטאָג ביינאַכט אין דער ערשטער זיידען־פאַרבעריי און אַפּרעטור אין רודע־פּאַביאַניץ, נעכטען איז אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש אַרויסגעפאָהרען אַ ספּעציעלע אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, אין וועלכער עס זענען אַריין פאָרשטעהער פון דער פּאָליציי, פייערלעשער און פעו וואַלטונג פון שטאָט — רודע־פּאַביאַניק. אַ חוץ דעם זענען אַראָפּגעקומען פאָרשטעהער פון די פערזיכערונגס־געזעלשאַפטען.

די קאָמיסיע האָט פעסטגעשטעלט, אַז דאָס פייער איז ענטשטאַנען נעבען דעם קעסעל, וואו עס זענען געלעגען קויהלען, האָלץ א. אַז. לייט ברע־נענדע מאַטעריאַלען.

די שרפה האָט זיך אָנגעהויבען אַרום 1 אַ זייגער ביינאַכט ווען די עלעקטרישע פּאָמפּעס זענען געווען אין פולען גאַנג. אין אין פאַבריק זענען נאָך געווען איינציגע אַרבייטער. דאָס פייער האָט זיך באַלד אַריבערגעכאַפּט אין דעם בנין פון דער אַלטער פאַבריק, וואָס האָט פריהער געהערט צו דער פירמע מייסטער.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה האָט מען באַלד אַרויסגערופען די אָרטיגע און לאָדזער פייער־לעשער אָפּטיילונגען. די ערשטע זענען אויפ'ן אָרט פון געשעהעניש געקומען דער קורס פון אָפּיצערען אינסטרוקטאָרען, וואָס געפינט זיך אויף שיינ־קעוויטש: גאַס 54, נאָכדעם זענען אָנגעקומען די אָרטיגע פייערלעשער און די לאָדזער 2. 4. 5 און 10 פייערלעשער אָפּטיילונגען.

אַזוי ווי דער בנין פון דער אַלטער פאַבריק איז שוין געשטאַנען אינגאַנצען אין פלאַמען האָט די לייטונג פון די פייערלעשער געפיהרט די אַקציע צו פערהיטען די נעבען ליגענדע פערבויאונגען. דערווייל האָט מען זיך דערוויסט אַז אין עטליכע צעהנדליג שריט פון דער שרפה שטייען די מאַ־גאַזינען, וואו עס געפינען זיך גאַזען, זויערן און פערשידענע אַנדערע אויפרייס־מאַטעריאַלען, וואָס זענען נויטיג צום אויספערטיגען דעם זיידען־שטאָף. די פייערלעשער האָבען נישט קוקענדיג אויפ'ן געפאַהר פאַר'ן לעבען בעוויזען אַרויסצו־טראָגען בעצייטענס און צו בעהאַלטען אויף אַ זיכערען אָרט די אַלע אויפרייס־מאַטעריאַלען.

אַ דאַנק דער אָפּפערווילינגער אַרבייט פון די פייערלעשער איז געלונגען אָפּצוראַטעווען דעם נייען בנין פון דער פאַבריק, וואו עס זענען געלע־גען אַ סך פערטיגע סחורה און עס זענען פאַרהאַן נייע מאַשינען. דער אַלטער בנין פון דער פאַבריק איז אָפּגעברענט געוואָרען.

בעת דער רעטונגס־אַקציע זענען אָפּגעבריהט געוואָרען 5 לאָדזער פייערלעשער.

דער לאָקאַל פון דער ערשטער פאַרבעריי און די סחורה זענען פערזיכערט אין אַלע היגע און אין איינציגע אויסלענדישע געזעלשאַפטען אויף אַ סומע פון אַ 2 און אַ האַלבען מיליאָן זלאָטעס.

די ערשטע זיידען פאַרבעריי און אַפּרעטור האָט בעשעפטיגט 720 אַרבייטער. אַזוי ווי עס איז געלונגען אָפּצוראַטעווען די נייע פאַבריק וועט לען אַ טייל אַרבייטער קאָנען בלייבען ביי דער אַרבייט.

אָבער 230 אַרבייטער זענען געבליבען אָהן בעשעפטיגונג.

די אַרבייטער האָבען זיך נעכטען געווענדעט צו דער דירעקציע מיט אַ בקשה, אַז זי זאָל בעשעפטיגען די אַרבייטער אין אַנדערע אָפּטיילונגען די דירעקציע האָט צוגעזאָגט די אַרבייטער צוהילף צו קומען.

די דירעקציע איז באַלד צוגעטרעטען צום אויפבויען דעם אָפּגעברענטען בנין.

די סיבה פון דער שרפה איז נאָך נישט פעסט געשטעלט געוואָרען. די אויספאָרשונג ווערט ווייטער געפיהרט

ס'וועלען נאך פארקומען זיצונגען פון שטאט־ראט

די מאַכט וועט געבען א טערמין ביז ווען ס'מוזען אָדורכגעפיהרט ווערען די וואַהלען צו אַ מאַגיסטראַט־פּרעזידיום

נאָך דער עהערנעכטיגער זיצונג פון שטאָט־ראַט האָבען זיך די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען אָפּגעשטעלט אויף דער לאַגע וואָס ס'האָט זיך געשאַפען אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וואָס אין נישט געוועהלט געוואָרען דאָס פּרעזידיום פון דער שטאָט־פערוואַלטונג ,ווייל ס'זענען נישט אַריינגעטראָגען געוואָרען קיין שום קאַנדידאַטען־ליסטעס.

ווי מיר האָבען שוין אָנגעוויזען האָט אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג. לויט די פאָרשריפטען געמוזט געוועהלט ווערען אַ פּרעזידיום פון דער שטאָט פערוואַלטונג, אויב דאָס איז נישט געשעהען דאַרף דער אינערן־מיניסטער בעשטימען אַ פּרע־זידענט און וויצע־פּרעזידענטען אָדער אינגאַנצען פונאַנדערלאָזען דעם שטאָט־ראַט.

די מאַכט האַלט אָבער, אַז דער פערלויף פון דער עהערנעכטיגער זיצונג קען נישט בעטראַכט ווערען אַלס אַזעלכער אַז ס'איז נישט געווען אַ ריכטיגע מעהרהייט 37 שטימען ,צו וועהלען אַ פּרעזידענט און וויצע־פּרעזידענטען, נאָר אַז ס'אין צו די וואַהלען בכלל נישט געקומען.

די אויפזיכטס־מאַכט האַלט, אַז אין מאָמענט ווען מען איז צוגעטרעטען צו די וואַהלען פון אַ פּרעזידענט איז אין זאַל נישט געווען קיין קוואָ־רום, ווייל די סאָציאַליסטען און די ענדעקעס האָ־בען פערלאָזען דעם זאַל, צוליב דעם דאַרפען נאָך ווייטער פאָרקומען אַ זיצונג צו וועהלען דאָס מאַגיסטראַט־פּרעזידיום. היות אָבער ווי דאָס קען זיין אַ מעשה אָהן אַן עק, וועט דער אינערן־מיניס־טער איצט געבען אַן עלטיגילטיגען טערמין פון 2 וואָכען, אין וועלכע דער לאָדזער שטאָט־ראַט וועט מוזען אויסוועהלען אַ פּרעזידענט און וויצע־פּרעזידענטען, אין דער צייט קענען פאָרקומען עטליכע זיצונגען און אויב אין דער צייט וועט נישט קומען צו קיין רעזולטאַט, דעמאָלס וועט דער אינערן־מיניסטער ערשט באַמינירען אַ פּרעזידענט און וויצע־פּרעזידענטען אָדער אינגאַנצען פו־נאַנדערלאָזען דעם שטאָט־ראַט.

ווי מיר זעהען ,אַלזאָ, איז נאָך מיט'ן לאָדזער „בערי־המטען" שטאָט־ראַט נישט פערענדיגט און קיין נייע איבעראַשונגען און סענסאַציעס זענען נישט אויסגעשלאָסען.

אויף וועסאלא 4 זענען נעכטען אויסגעפיהרט געווארען 2 עקסמיסיעס

עס זענען ארויסגעווארפען געווארן 2 אלמנות מיט יתומים

אויף וועסאָלאַ גאַס נומער 4 האָט זיך נעכ־טען געטומעלט, ס'איז געקומען דער קאָמאָרניק און אַרויסגעוואָרפען פון זייער דירה, אין הסכם מיט די עקסמיסיע אורטיילען, 2 אַלמנות מיט קינדער

איין אַלמנה הייסט רחל גאָלדמאַן, האָט 3 קינ־דער, האָט געוואוינט אין אַ פשוט קעמערל, אָהן אַ פענסטער און געצאָהלט 15 זלאָטיס אַ קוואַרטעל דירה־געלד.

די צווייטע אַלמנה הייסט פייגה קאַליש אויף מיט קינדער ,זי האָט געוואוינט אין אַ קעלער־שטוב מיט פערקראַטעוועטע פענסטער, אַ נאַסער קעלער און אויך געצאַהלט 15 זלאָטיס אַ קוואַרטעל דירה־געלד.

אויפ'ן הויף וואו די עקסמיסיעס זענען אויס־געפיהרט געוואָרען „הורטעם" האָבען זיך פער־זאַמעלט הונדערטער מענשען און מיטגעקרעכצט מיט די אומגליקליכע עקסמיסירטע. וועלכע וואוי־נען איצט אויפ'ן הויף.

דאָס דערמאָנטע הויז געהער צו ה' יהושיע לעוקאָוויטש, אויף וועלכען דער פערזאַמעלטער עולם האָט שטאַרק געטומעלט

DO NABYCIA W BLASZANKACH LUB TEKTURZE
MAOK
TĘPI ROBACTWO

ספארט

ספארט־קלוב וויען — ווימא

היינט האַלב זיבען נאָכמיטאָג קומט פאָר אויפן סטאַדיאָן פון „ווימאַ" ראָקיטשינער 82 דער לאַנג־ערוואַרטעטער פוסבאָל־מעטש צווישען ווימאַ און דעם ווינער ספּאָרט־קלוב.

די ווינער רעגרעזענטירען אַ הויכען קלאַס, דער־ביי האָבען זיי אין זייער צוזאַמענשטעל עטליכע עסט רייכישע רעפּרעזענטאַנץ־שפּילער.

אין פוילען האָט דער ווינער ספּאָרט־קלוב שוין דערגרייכט אַ רייהע ערפאָלגען. „ווימאַ" געפינט זיך איצט אויך לעצטענס אין אַ זעהר גוטען פאָרם און פערנעמט דאָס צווייטע אָרט אין דער טאַבעלע פון „א"־קלאַס. דעריבער האָט דער היינטיגער מעטש אַרויסגערופען אַ גרויסע פעראינטערעסירונג.

פערקויף פון טראַמוויי־בילעטען אין וואַגאָן לי

צוליב דעם. וואָס דעם 29־טען ד. ח. קומט אויס פוילישער יום־טוב, האָט דער וואַגאָן לי, פּיעטריקאָווער 64 שוין אָנגעהויבען צו פערקויפען די מאָנאַטליכע און קוואַרטאַלדיגע בילעטען.

די בעזיצער פון די בילעטען דאַרפען זיך שוין מעלדען אין וואַגאָן לי, פּיעטריקאָווער 64, אויף אויסצוקויפען בילעטען.

טויט אונטער די רעדער פון טראַמוואַי

(אָ) נעכטען אַרום 7 אַ זייגער אינדערפריה האָט זיך אויף ליסטאָפּאַדאַ גאַס נעבען נומער 52 אָפּגע־שפּילט אַ שרעקליכע טראַגעדיע.

אויפ'ן טראַמוואַי נומער 15, וועלכער געהט אי־בער דער גאַס, האָט געפּרובט אַריינשפרונגען אין פולען גאַנג, עפעס אַ מאַנספּערשוין. דער שפּרונג איז געווען נישט קיין געלונגענער און דער אומגליקלי־כער איז אַרונטערגעפאַלען אונטער די רעדער פון דעם צווייטען וואַגאָן. אויף דעם געשריי פון די פּאַ־סאַזשירען און אויך פון די, וועלכע האָבען געזעהן דעם טראַגישען פאַל — האָט דער מאַשיניסט פער־האַלטען דעם טראַמוואַי, מען האָט דעם וואַגאָן אונ־טערגעהויבען און אַרויסגענומען פון אונטער די רע־דער דעם אומגליקליכען אינגאַנצען אַ צוקאַלעטשע־טען. ער איז געשטאָרבען, נאָך איידער עס איז אָנ־געקומען דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר פון דער פּאָ־גאָטאָוויע.

דער דערהרג'עטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דער 34־יעהריגער יעזשי מיכטאַ (ראָקיצינער 21), אַנ'אָנגעשטעלטער אין דער פאַבריק פון בראַנפּען־מאָנאָפּאָל.

דעם טויטען קערפּער האָט מען אָפּגעפיהרט אין פּראָזעקטאָריום.

געשלאסען דער אלפוילישער צוזאמענפאהר פון די קינא־אינהאבער

נעכטען, אין צווייטען טאָג פון דעם אַלפּוילישען צוזאַמענפאָהר פון די קינאָ־אינהאָבער, האָבען די דעלעגאַטען אויסגעהערט די בעריכטען פון די פּרע־זעסען פון פעראיין, בעריכט פון רעוויזיאָנס־קאָמי־סיע, און נאָכדעם איז אויסגעדריקט געוואָרען אַב־סאָלוטאָריום פאַר דער אָפּטרעטענדער פערוואַלטונג.

דער צוזאַמענפאָהר איז געשלאָסען געוואָרען 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

דער שטרייק אין ציגעל־אינדוסטריע — דויערט

(א) היינט איז פאָרגעקומען אין אַרבייטס־אינספּעקטאָראַט אַ קאָנפערענץ צווישען די פאָר־שטעהער פון די אַרבייטער און אַרבייטס־געבער אין דער ציגעל־אינדוסטריע. אַזוי ווי צו קיין הסכם איז נישט געקומען, האָבען די אַרבייטער בעשלאָ־סען דעם שטרייק צו פערשאַרפען.

אקופאציע־שטרייק אין „וויעזשבאוויאנקא"

אין דער פאַבריק „וויעזשבאָוויאַנקאַ", וויעזש־באָוואַ 18, וועלכע געהער צו דער פירמע לאַסקאָוו־סקי איז אויסגעבראָכען אַ קאָנפליקט. די אַרבייטער האָבען דעריבער פערשטרייקט און האָבען זיך אָפּגע־זאָגט צו פערלאָזען די פאַבריק. ס'זיצען אין דער פאַבריק 18 אַרבייטער און אַרבייטערינס.

דער קאָנפליקט איז אויסגעבראָכען צוליב דער רעדוקציע פון אַרבייטס־לוין און בעזייטיגען די פאַב־ריקס־רעלעגאַטען.

די צוקערניעס געגען די כלאדניעס

(א) די צוקערניעס האָבען אַריינגעטראָגען צו דער געהעריגער מאַכט אַנ'אָנקלאַגע אויף די כלאָדניעס. די כלאָדניעס זענען אַ גרויסע קאָנקו־רענץ פאַר די צוקערניעס. אין די כלאָדניעס פער־קויפט מען צוקער־געבעקס א. ד. ג. אויסאַרבייטונ־גען פון די צוקערניעס. די צוקערניקעס פערלאַנגען, אַז ביים ערטיילען ערלויבנישען אויף עפענען כלאָדניעס, זאָל מען פאָדערן דיזעלבע קוואַליפיקאַציעס ווי ביים עפענען אַ צוקערניע.

אפטיקען.

היינטיגע נאַכט־דיזשורען

היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטיי־קען : א. פּאָטאַש (פּלאַץ קאָשטשעלני 10), א. באַ־רעמזאַ (פּאָמאָרסקאַ 12), ע. מילער, (פּיעטריקאָווער 46), מ, עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225), ז. גאָרטשיצ־קי (פּשעיאַזד 59), נ. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצ־קאַ 56).

אומגליקליך געפאלען

(א) אויף נאַרוטאָוויטשאַ־גאַס איז ביים לוי־פען געפאַלען דער 12־יעהריגער יוסף קאַץ (6־טער שערפּיען 34) אַזוי אומגליקליך, אַז ער האָט צו־בראָכען די רעכטע האַנט, צוקלאַפּטשעט דאָס פּנים און בעקומען עטליכע וואונדען אין קאָפּ.

דער דאָקטאָר פון פּאָגאָטאָוויע האָט אָפּגע־פיהרט דאָס קינד אין שפּיטאָל „אַננאַ־מאַריאַ".

ארויסגערופען פאגאטאוויע

צו דעם דאקטאר פון פאגאטאוויע

(אָ) דער דאָקטאָר פון דער שטאָטישער פּאָגאָ־טאָוויע ד"ר יאַראָשעווסקי איז אַרויסגערופען גע־וואָרען צו אַ קראַנקען אויף דאָלנאַ 21. ד"ר יאַראָ־שעווסקי האָט זיך ביים אַרויסגעהן פון דער קאַרעט־קע אויסגעגליטשט אַזוי אומגליקליך, אַז ער האָט זיך אויסגעלענקט אַ פוס. נישט קוקענדיג אויף דעם וועהטאָג האָט דער דאָקטאָר ערטיילט הילף דעם קראַנקען, און ערפילט זיין דאָקטאָרישען פליכט ביז עס איז אָנגעקומען אַ צווייטער דאָקטאָר און איהם בעפרייט.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן
אָרגאַניזירט
„אַרבּיס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 249-33
אויך הנחה־פּעסער קיין משעכאָ־סלאָוואַקיי און יוגאָסלאַוויען.

Doktór
Z. Henrykowski
ספּעציאַל־אַרצט פאַר וועגערישע הויט־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
וואוינט יעצט
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוונט.
פאַר פרויען אַ ספּעצ. וואַרטע־זאַל

מצב אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע

אין שייכות מיטן פאַרשטעהענדען ציוניסטישען קאָנגרעס

ב. לאַקער'ס ערקלערונג אויף דער פּרעסע-קאָנפערענץ

די פּרעסע קאָנפערענץ וואָס איז דינסטאָג נאָכמיטאָג איינגעאָרדענט געוואָרען מיט דער בעטיילינג פון מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, לייטער פון דעם אָרגאַניזאַציע דעפּאַרטאַמענט בערל לאַקער, האָט געעפענט דר. טאַרטאַקאָווער. די קאָנפערענץ איז געווידמעט דער אויפקלערונג וועגען איצטיגען מצב אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין שייכות מיט דעם בעפאָרשטעהענדען 19טען ציוניסטישען קאָנגרעס און דעם ארויסטריט פון די רעוויזיאָניסטען פון דער אָרגאַניזאַציע.

ה' לאַקער האָט געגעבען אַלזייטיגע און אויספירליכע אויפקלערונגען וועגען אַלע ענינים און האָט זיך קודם כל אָפּגעשטעלט אויף דער כאַראַקטעריזירונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַלס אויף דער אינסטיטוציע וואָס פאַרטרעט אין א געוויסער מאָס די „יודישע מלוכה אין וועג". די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע — האָט לאַקער געזאָגט — איז נישט סתם עפּעס א אָרגאַניזאַציע נאָר זי איז

א אָרגאַניזאַציע פון יודישען פאָלק.

זי פאַראייניגט יודען פון 60 לענדער אויף דער וועלט. דערונטער די גרעסטע יודישע מאַסען ישובים אויף דער וועלט, ווי פּוילען, ליטע, אַמעריקע, שוין נישט רעדענדיג וועגען ארץ ישראל. אין הינזיכט פון אינטערנאַציאָנאַלע פאַרשפּרייטונג קען די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע קאָנקורירען מיט דער פעלקער ליגע. די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע איז געבויט אויפן יסוד פון שקל-אָפּצאָהל. צום קומענדיגען 19טען קאָנגרעס איז פאַרקויפט געוואָרען די גרעסטע צאָהל שקלים ווי צו וועלכען עס איז קאָנגרעס ביז איצט.

קרוב אַ מיליאָן שקלים זענען פאַרקויפט געוואָרען

פון 900 טויזענד יודען ביז א מיליאָן האָבען אויסקויפענדיג דעם שקל ערוואָרבען זייער שטים רעכט צום קאָנגרעס.

אויף דעם 18טען קאָנגרעס האָבען די רעוויזיאָניסטישע דעלעגאַטען אויסגעמאַכט 14 פּראָצענט. זשאַבאָטינסקי האָט דאַן געמאַכט דעם חשבון אז אויף דער רעוויזיאָניסטישער ליסטע זענען אָפּגעגעבען געוואָרען 100 טויזענד שטימען. נאָך זשאַבאָטינסקים ארויסטריט פון דער אָרגאַניזאַציע בעווייזט די איצטיגע צאָהל פאַרקויפטע שקלים אז נישט נאָר די צאָהל שוקלים האָט זיך נישט פאַרקלענערט נאָר להיפוך איז נאָך געשטיגען. צום 18טען קאָנגרעס אין 1933 זענען פאַרקויפט געוואָרען 670 טויזענד שקלים אראָפּרעכענדיג די 100 טויזענד רעוויזיאָניסטישע שטימען קומט אויס, אז צום 19 קאָנגרעס איז די צאָהל שוקלים געשטיגען אויף א פערטעל מיליאָן.

פאַרשטעהט זיך מ'קען נאָך מאַכען א חשבון אז פון די 16 מיליאָן יודען האָבען 15 מיליאָן נאָך נישט אויסגעקויפט דעם שקל, אָבער דאָס וואָלט געווען דער זעלבער חשבון, וואָס ס'האָט אַמאָל געמאַכט אַן אַמעריקאַנער אַנאַרכיסט וועלכער האָט פון פאַקט, וואָס בעת וואַהלען האָבען זיך 10 מיליאָן וועהלער אָפּגעהאַלטען פון שטימען; געמאַכט דעם אויספיהר, אז דער וואוקס פון די אַנאַרכיסטישע אידעע איז געוואַלדיג געשטיגען אין אַמעריקא. אויב זשאַבאָטינסקי זאָל רעכענען אַלע קינדער זקנים און גלאַט אַנטי ציוניסטען וואָלט ער געפינען נאָך זעהר א גרויסען פּראָצענט יודען, וואָס האָבען נישט אויסגעקויפט דעם שקל.

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע איז נישט סתם א פּאָליטישע אָרגאַניזאַציע, דאָס איז א אָרגאַניזאַציע מיט מלוכהשע פונקציעס, דער גרויסער גרינדער פון דער אָרגאַניזאַציע דר. הערצל האָט אין 1897 נאָך דעם ערשטען קאָנגרעס ארייַנגעטראָגען אין זיין טאָגבוך, אז

„היינט האָט ער געגרינדעט די יודישע מלוכה".

ווייל צום בעגריף מלוכה געהערט נישט בלויז א געוויסע טעריטאָריע נאָר עס מוז אויך זיין דאָס נויטיגע אָרגאַניזאַציאָנעלע מלוכה בעוואוסטזיין. מיט דער באַלפור דעקלאַראַציע איז דער דאָזיגער בעגריף פון דער „יודישער מלוכה אונטערוועגס" וואָס האָט עקזיסטירט פאַר אונז 20 יאָהר, אויך אנערקענט געוואָרען פון אינטערנאַציאָנאַלען פאָרום. ביז דאַן האָט מען אונז נאָך בעהאַנדעלט צי גוט אָדער שלעכט נאָר מען האָט אונז געטון וואָס מען האָט געוואָלט. זייט דער באַלפור דעקלאַראַציע אָבער זענען מיר אַליין געוואָרען א האַנדעלדיגער סוביעקט. מען קען שוין נישט וועגען אונז אונטערהאַנדלען. מ'מוז מיט אונז אונטערהאַנדלען.

בערל לאַקער שטעלט זיך דאַן ווייטער אָפּ אויף דער בעדייטונג פון סערטיפיקאַט, וואָס איז א טייל פון דער אַנערקענטער מלוכהשאַפט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. דער סערטיפיקאַט — זאָגט לאַקער איז א בעלייגונג צו דער דעפּאַטריאַציע פון יודישען פאָלק קיין ארץ ישראל. עס קאָנען קיין ארץ ישראל פאָהרען צעהנער טויזענד יחידים וועט דאָס אָבער נישט האָבען די פּאָליטישע בעדייטונג וואָס עס האָט

די עליה אויפן סמך פון סערטיפיקאַט

וואָס איז אָרגאַניזירט און איז אויך א פאַקטאָר פון דער קוואַזי מלוכהשקייט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

די צייט ווען אונזערע גדולים זענען געלאָפען צום פּאָליציימייסטער, מיניסטער א.אז.וו. מיט בקשות אויסצובעטען עפּעס, איז שוין אדורך. איצט עקזיסטירט א אָרגאַן פון יודישען פאָלק. די יודישע אגענץ וואָס אונטערהאַנדעלט מיט דער מאַנדאַטאָר מאַכט, די מאַנדאַטאָר מאַכט איז מחויב צו בעראַטען זיך מיט דער יודישער אגענץ וועגען די אופנים פון אויפבויען די יודישע נאַציאָנאַלע היים. ווען מיט א פּאָר יאָהר צוריק איז געווען די מעשה מיט פּאַספילד'ס ווייס-בוך האָבען מיר פּראָטעסטירט און אזוי ארום עצוואונגען מיט אונז אונטערצוהאַנדלען. עס איז דאַן געשאַפען געוואָרען א ספּעציעלער קאָמיטעט פון בריטישען קאַבינעט וואָס האָט אדורכגעפיהרט ענדערונגען אין דעם ווייס-בוך, און עס איז דאַן געקומען דער בעקאַנטער בריף פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלד צו וויצמאַנען.

אויך אין דער פראַגע פון לעגיסלאַטיווען ראַט פיהרען מיר כסדר אונטערהאַנדלונגען און עס געלונגט אונז אָפּצושטויסען די פאַרווירקליכונג פון דאָזיגען געדאַנק.

אַלע בודזשעטען פון דער ארץ ישראל רעגירונג ווערען אויך צוזאַמענגעשטעלט

נאָך א פאַרשטענדיגונג מיט דער יודישער אגענץ

די יודישע אגענץ אַלס די פאַרטרעטערין פון יודישען פאָלק מוז אויך צושטעלען יעדעס מאָל בעריכטען פאַר דער מאַנדאַטען-קאָמיסיע ביי דער פעלקער-ליגע. פונקט אזוי ווי די מאַנדאַטאָר מאַכט איז מחויב צוצושטעלען בעריכטען דער דאָזיגער קאָמיסיע. איז אויך די יודישע אגענץ דאָס מחויב צו טון. עס איז נישט נאָר איהר רעכט נאָר אויך איהר פליכט. די יודישע אגענץ אַלס די פאַרטרעטערין פון יודישען פאָלק האָט אויך ערוואָרבען פינאַנץ-קרעדיט אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פינאַנץ וועלט און איצט קומט זשאַבאָטינסקי און זאָגט אז אין אזא אָרגאַניזאַציע דאַרף נישט הערשען קיין דיסציפּלין. עס פרעגט זיך די פראַגע צי וואָלט די רעגירונג אָדער פינאַנץ אינסטיטוטען אָדער אַנדערע אינטערנאַציאָנאַלע קערפּערשאַפטען געוואָלט מיט אונז אונטערהאַנדלען ווען ביי אונז וואָלט געהערשט א אַנאַרכיע? דאָס וואָס זשאַבאָטינסקי וויל איז דאָך נאָך

ערגער ווי דאָס אַמאָליגע פּוילישע ליבערום וועטאָ.

דאָרט אז אפילו איינער האָט געזאָגט נישט — האָט עס געמיינט זיין נישט פאַר אַלע. זשאַבאָטינסקי ווידער וויל אז אויב דו זאָגסט נישט איז עס נישט פאַר דיר און פאַר אַלע אַנדערע קען עס זיין יאָ. פרעגט זיך, איז מעגליך אזא אָרגאַניזאַציע, אין וועלכער מען קען קיינמאָל נישט קענען קומען צו א פעסטער מיינונג, אז יאָ איז יאָ, און נישט איז נישט. עס איז פּשוט א קינדערישער איינפאַל, און דער דאָזיגער איינפאַל איז ביי איהם דערהויבען לעוואָרען צו דער העכסטער מלוכה חכמה.

דערביי דאַרף מען געדענקען אז דיסציפּלין איז אין דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע נישט עפּעס א נייע זאַך, וואָס מען האָט עס ערשט איצט איינגעפיהרט, דיסציפּלין האָט דאָ אייביג געהערשט. זייט 15 יאָהר זענען אויף די קאָנגרעסען אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען אויפן יסוד פון מעהרהייטס בעשלוסען און נאָר אין די לעצטע יאָהרען האָט מען אָנגעהויבען צו אונטערגראָבען די פּרימיטיווסטע יסודות פון דער אָרגאַניזאַציע די דיסציפּלין. יאָהרען האָבען מיר געשוויגען אז מיר האָבען אָבער געזעהען דאָס עס נעהמט נישט קיין סוף האָבען מיר בעשלאָסען

די קלויזול וועגען דיסציפּלין אויפן שקל

אזוי ארום האָבען מיר געוואָלט, אז יעדער איינער וואָס קויפט א שקל זאָל וויסען, אז ער נעמט אויף זיך די התחייבות צו געהאָרכען אַלע בעשלוסען פון דער אָרגאַניזאַציע, זשאַבאָטינסקי האָט אָבער געהאַנדעלט אין דעם פאַל אזוי ווי יענער יוד פון דעם אַמעריקאַנען אַנעקדאָט: א יוד איז געפאָהרען אין טראַמוואַי און האָט גערויכערט. מען האָט איהם אויפמערקזאַם געמאַכט, אז ס'איז פאַרהאַן אַן'אויפשריפט דאָס עס איז נישט ערלויבט צו רויכערען. דערויף האָט דער יוד געענטפערט: עס איז דאָך אָבער נישט אויפגעשריבען אז עס איז אונבעדינגט פאַרוועהרט צו רויכערען. צום צווייטען מאָל איז שוין געווען אויפגעשריבען אז עס איז אונבעדינגט פאַרוועהרט צו רויכערען, האָט זיך שוין דער יוד שטאַרק אויפגערעגט און געשריגען, אז דאָס איז א שיקאַן לנגבי איהם, און ער וועט מיט אז טראַמוואַי נישט מעהר פאָהרען.

(סוף — מאָרגען)

בערל לאַקער'ס רעפעראַט אין פילהאַרמאָניע

אין אָוונד איז אין פילהאַרמאָניע זאַל, דורך דער „ליגע פאַרן אַרבייטענדען ארץ-ישראל" איינגעאָרדענט געוואָרען א פאָרלעזונג פון בערל לאַקער אויף דער טעמע „דער וועג פאָראויס". דער זאַל איז געווען געפּאַקט און דער רעפערענט האָט אין א רעדע פון איינציגע שעה געשילדערט וועגען דער אַרבייטער-בעוועגונג אין ציוניזם.

ה' לאַקער האָט אָנגעוויזען אז די אַרבייטער בעוועגונג אין ציוניזם האָט אין משך פון די לעצטע 14 יאָהר אדורכגעמאַכט א קאָלאָסאַלען וועג, פון א קליינער גרופּע איז זי אויסגעוואַקסען צו א מעכטיגען פאַקטאָר אין יודישען לעבען. סיי אין גלות, סיי אין ארץ ישראל. ער האָט אויך דערמאָהנט די קאָנגרעסען אויף וועלכע די אַרבייטער פאַרשטעהער זענען געווען רעפּרעזענטירט דורך א קליינער גרופּע און ער האָט געשילדערט ווי צוזאַמען מיט דער ציוניסטישער בעוועגונג איז אויך די אַרבייטער בעוועגונג אויסגעוואַקסען צו א כוח.

לאַקער האָט זיך דאַן אָפּגעשטעלט אויף דעם ארויסטריט פון די רעוויזיאָניסטען פון דער אָרגאַניזאַציע און דערביי אָנגעוויזען אז די רעוויזיאָניסטען שטרעבען איצט לויט זיין מיינונג, צו צוברעכען די איינציגע יודישע אָרגאַניזאַציע וואָס טראָגט א מלוכהשען כאַראַקטער און צו וועלכער דאָס יודישע פאָלק האָט אין משך פון צוויי טויזענד יאָהר אזוי געשטרעבט און ערשט הערצל איז געווען איהר גענאַלער גרינדער.

דאַן שטעלט זיך נאָך לאַקער בעזונדערס אָפּ אויף די פאַרדינסטען פון דער יודישער אַרבייטערשאַפט פאַר דעם ארץ ישראל אויפבוי. ער דערמאָהנט די צייטען ווען די אַרבייטער און חלוצים זענען געווען דאָס געפּיעטשעטע קינד ביי די אַלגעמיינע ציונים טען ווען מען האָט זיי געבענטשט מיט דער ברכה פון כן ירבו און מען איז געווען צופרידען וואָס זיי פאָהרען קיין ארץ ישראל וואָס זיי זענען אַלץ מקריב פאַר זייער אידעאַל. איצט אָבער איז געקומען א צייט ווען מען האָט אָנגעהויבען מורא צו קריגען פאַר דעם יודישען אַרבייטער און מען שטעלט זיך שוין די פראַגע פון פּן-ירבה לאַקער האַלט אז די דאָזיגע ענדערונג פון דער שטימונג ביי דעם כלל ציוניסטען איז א רעזולטאַט פון די פאַשיסטישע שטרעמונגען וואָס הערשען איצט אין דער גאַנצער וועלט. אין 1920—1923 איז איבער דער וועלט אדורך א כוואַליע פון סאָציאַליסטישע פרייהייטס שטרעמונגען און דער ציוניסטישער בירגער האָט געגלויבט אז דאָס איז שוין א פעסטע זאַך און איז דעריבער צופרידען מיט דעם שותפות מיט די יודישע אַרבייטענדיגע מאַסען. שפּעטער אָבער ווען עס זענען אָנגעקומען די רעאַקציאָנערע פאַשיסטישע צייטען גלויבט דער בירגער, אז דאָס איז שוין דאָס לעצטע וואָרט אז אזוי וועט עס שוין בלייבען. דער ענדגילטיגער נצחון — זאָגט בערל לאַקער — וועט דאַן בלייבען ביים אַרבייטער קלאַס.

בעת זיין רעפעראַט מאַכט מען לאַקער'ן כסדר צווישענרופען אויף וועלכער ער ענטפערט שלאַגפערטיג אָפּ, אויף א צווישענרוף וועגען דעם „אירגון משותף" (געמיינזאַמער יודיש אַראַבישער אַרבייטער פעראיין) ענטפערט לאַקער אז די יודישע קאָלאָניסטען האָבען שוין זייט 50 יאָהר געמאַכט א שותפות מיט די אונטערדריקטע און עקספּלואַטירטע אַראַבישע מאַסען נישט צוצולאָזען קיין יודישע אַרבייטער. ער פיהרט אויס אז בכדי צו קענען קעמפען פאַר בעסערע לעבענס-בעדינגונגען מוז דער יודישער אַרבייטער זיין אָרגאַניזירט צוזאַמען מיט דעם אַראַבישען אַרבייטער און אז פון אזא אָרגאַניזאַציע קען ארויסוואַקסען דאָס אמתע צוזאַמענלעבען פון יודישען און אַראַבישען פאָלק.

לאַקער ענדיגט זיין רעפעראַט דערמיט, אז ארץ ישראל קען געבויט ווערען נאָר אונטערן צייכען פון אַרבייט.

צום סוף איז נאָך אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע וועגען פאַרענדיגען מיט א פאַרשטאַרקטער ענערגיע די שקל אקציע און זיכערען דעם נצחון פון דער אַרבייטערשאַפט אויפן 19טען ציוניסטישען קאָנגרעס.

אונטער די קלאַנגען פון „התחזקנה" און דער פּועלי ציוניסטישער שבועה איז די פאָרלעזונג געשלאָסען געוואָרען.

ד. אליזראָװ — משומדים

ראָמאַן פון היינטיגען יודישען לעבען

52

מאַריאַן האָט בעשלאָסען צו שרייבען וואָס מען וועט איהם דיקטירען און וואָס מ'וועט פון איהם פאַרלאַנגען. וואָס פאַרא אַנדערע עצה האָט ער דען געהאַט? ער האָט נישט געוואוסט וואָס פאַר א סומע דער פאַרשוין וועט פון איהם פאַרלאַנגען און צי ס'וועט בכלל זיין א מעגליכקייט אז דער פאַרלאַנג פון די באַנדיטען זאָל נאָכגעקומען ווערען.

— איך קען נישט דיין שפּראַך, האָט דער באַנדיט גערעדט אויף דייטש. דו מוזט אַליין שרייבען. אָבער דאָס וואָס איך וועל הייסען, איידער איך וועל דעם בריף אוועקשיקען וועט ער איבערגעלייענט ווערען און אויב ס'וועט זיך ארויסווייזען אז דו האָסט אַנדערש געשריבען וועל איך האַלטען, אז דו האָסט מיך בעשווינדעלט און כ'וועל דיך לערנען דרך ארץ.

— איך בין אין אייער האַנד. האָט מאַריאַן געענטפערט איך האָב נישט קיין שום עצה זיך אָקעגענצושטעלען איך וועל שרייבען וואָס נאָר איהר וועט הייסען.

דער פאַרשוין האָט דיקטירט דעם בריף פון מאַריאַנען. אינם בריף איז געזאָגט געוואָרען אז מאַריאַן פאַרלאַנגט אז מ'זאָל געבען דעם איבערברענגער די סומע פון 5 טויזענד זלאָטעס ווייל ער געפינט זיך אין א גרויסער נעפאַהר. דערביי האָט ער געבעטען אז די סומע זאָל אונבעדינגט באַלד געגעבען ווערען ווייל ס'קען ווערען צו שפּעט און מ'וועט איהם דערהרגענען. דער בריף איז געשריבען געוואָרען דורך מאַריאַנען אין צוויי קאָפּיעס: איינער צו זיין פּרוי אנקא און דער צווייטער צו זיין פריינד העברי פּאָוסט ער האָט פאַרשטאַנען אז וועמען פון זיי ס'וועט דער ערשטער בעקומען דעם בריף וועט זיך גלייך פאַרשטענדיגען מיט דעם אַנדערען און דער ענין וועט זיכער גלייך ערלעדיגט ווערען הגם מאַריאַן האָט זעהר גוט געוואוסט אז ווען אפילו דער פאַרשוין וועט בעקומען דאָס געלד וועט ער איהם דאָך נישט בעפרייען. דאָס קען זיין א מעשה אָהן א סוף. אָבער קיין עצה איז נישט געווען זיך באַלד אין אַנהויב זיך אָפּצוזאָגען אויסצופיהרען די בעפעהלען פון דעם פאַרשוין וואָלט געהייסען אַליין זיך צו פאַרמשפּטען ערמאָרדעט צו ווערען. דאָס געבען אין איצטיגען מאָמענט 5000 זלאָטעס האָט געהייסען געווינען צייט און זיך פאַרלאָזען אויף נסים, זיך פאַרלאָזען דערויף אז אפשר וועט אַנדערש ווערען, אפשר וועט אין דער צייט געשעהען עפּעס אזעלכעס וואָס זאָל איהם מעגליך מאַכען זיך אָפּצוראַטעווען.

דער פאַרשוין האָט צוגענומען די בריף און זיי פאַרקלעפּט אין א קאָנווערט. מאַריאַן האָט געהאָפט אז איצט וועט דער באַנדיט אוועקגעהען און ער וועט בלייבען אונטער דער אויפזיכט פון קריפּעל, לויט דעם ווי דער קריפּעל האָט זיך אויפגעפיהרט ביי דעם איצטיגען געשפּרעך פונם באַנדיט מיט מאַריאַנען, איז געווען צו גלויבען אז דער קריפּעל האָט אַן'אַנדער מיינונג וועגען דעם פאַרהאַלטען מאַריאַנען און וואָלט איהם געהאָלפען זיך צו בעפרייען פון דאַנען. מאַריאַנס האָפנונגען זענען אָבער באַלד צורונען געוואָרען — דער באַנדיט האָט דערלאַנגט די בריף דעם הויקער און געזאָגט:

— וועסט גלייך געהען מיט די צוויי בריף אויף די אָנגעוויזענע אַדרעסען און וועסט אָהערברענגען דאָס געלד, איך וועל זיך דאָ אַביסעל אַמוזירען מיט דעם פּאַן בזשוסקא,

דער קריפּעל איז אויפגעשפּרונגען אזוי ווי ער וואָלט זיך געווען דערשראָקען פאַר דעם פאַרשלאָג וואָס דער באַנדיט האָט איהם געשטעלט, זעהט אויס אז ער האָט זיך נישט געריכט דערויף און האָט געפּרובט אָפּצושטויסען דעם אָנגריף.

— פאַרוואָס זאָל איך געהען? פאַרוואָס זאָל איך דאָס אדורכפיהרען? איך בין געגען דער גאַנצער אונטערנעהמונג. טאָ פאַרוואָס ריזיקירט איהר גאָר מיך?

— דערפאַר ווייל איך וויל אזוי דווקא דערפאַר ווייל דו, עקעלהאַפטער וואָרעם, ביזט געגען דער דאָזיגער אונטערנעהמונג מוזט דו זיך אין איהר אנגאַזשירען, דעמאָלט וועט אַלץ זיין אין אָרדנונג, דעמאָלט וועלען מיר אַלע זיכער זיין, אז אַלץ וועט זיין אין אָרדנונג. איבריגענס וועל איך זיך דאָך מיט אזא מיאוס'ען פאַרשוין נישט ארייַנלאָזען אין קיין וויכוחים, וועגען דעם ווי אזוי איך זאָל זיך פיהרען און ווי אזוי איך זאָל אדורכפיהרען אַן'אונטערנעהמונג.

דער באַנדיט האָט אָהן שום ריקזיכט א שפּיי געגעבען דעם קריפּעל גלייך אין פּנים אַריין,

מאַריאַן האָט אזש א ציטער געגעבען אזוי האָט איהם די שרעקליכע טאַט פון דעם באַנדיט אויפגערעגט. דער קריפּעל האָט זיך צוטויפּגעקאָרטשעט אין דרייען אַריוסגעהירזשעט עטליכע נישט פאַרשטענדליכע ווערטער היסטעריש א לאַך געגעבען און געזאָגט:

— כ'וועל געהען כ'וועל געהען. א רוח דיראַין דיין מאַמען אַריין...

— אז דו רעדסט ווי א מענש, וועל איך דיר געבען צו פרעסען אויך, וועסט נישט דאַרפען צו פּייניגען דיין ווערימדיגען גוף.

דער קריפּעל האָט גענומען די צוויי בריף פון דעם באַנדיטס האַנד. גוט אדורכגעקוקט די אַדרעסען און זיך געקליבען אוועקצוגיין. ער האָט זיך אָבער אזוי ווי נישט געקענט דעצידירען צו פאַרלאָזען דאָס צימער, האָט זיך געדרעהט אהין און צוריק ווי א בער אין זיין שטייג און מיט א ביוון געפינען פאַרשידענע תירוצים אפילו צו פאַרציהען דאָס אוועקגעהן.

אין דער אמת'ן האָט דער קריפּעל גאַנץ גוט פאַרשטאַנען אז ער וועט זיך שוין פון דער דאָזיגער שליחות נישט ארויסדרעהען, אז ער וועט מוזען ערפיהלען וואָס דער באַנדיט האָט איהם געהייסען. ער האָט אָפּגעשלעפּט דאָס ארויסגעהען אין גאָס צוליב דעם ווייל ער האָט געוואָלט מיט עפּעס א צייכען צוגעבען צו-ווייסען מאַריאַנען אז ער וויל איהם העלפען מיט וואָס נאָר ער וועט קענען. ער האָט טאַקע אויסגענוצט די געלעגענהייט ווען דער באַנדיט האָט אָפּגעווענדעט פון איהם זיין אויפמערקזאַמקייט און האָט א וואונק געגעבען צו מאַריאַנ'ען.

מאַריאַן האָט דעם וואונק פאַרשטאַנען ער האָט דערפיהלט אינם קריפּעל א פאַרבינדעטען און געלעגט גרויס האָפנונג אויף איהם, ווען מאַריאַן וואָלט געהאַט די געלעגענהייט וואָלט ער צוגעגאַנגען צום קריפּעל און געזאָגט:

— אז איהר וועט מיך בעפרייען וועל איך טון פאַר אייך אַלץ וואָס איך וועל נאָר קענען. איהר וועט קיין חרטה נישט האָבען. צו דעם האָט אָבער מאַריאַן נישט געהאַט קיין מעגליכקייט ער האָט אָבער מיט זיין בליק געלאָזט וויסען דעם קריפּעל וועלכער האָט זעהט אויס דאָס גוט פאַרשטאַנען. דער קריפּעל איז ארויס מיט די צוויי בריף אין גאַס אַריין. דער באַנדיט האָט זיך ברייט צוליגט אויף דער קאַנאַפּע און געמאַכט דעם איינדרוק, אז ער זעהט אפילו נישט וואָס מאַריאַן טוט אין דער זעלבער צייט

(פאָרטזעצונג)

פֿון יודישען האַנדווערקער-לעבען

צום שוץ פֿון דער יודישער האַנדווערקער-יוגענד

דער פֿעראייניגטער קאָמיטעט פֿאַר די ענינים פֿון יודישער מלאכה, אין וועלכען עס זענען בעטייליגט די אָרגאַניזאַציעס „דזשאָינט", „יקא", „אָרט", „צענטאָס", „צעקאָבע", פֿערבאַנד פֿון די יודישע קאָאָפּעראַטיוו-געזעלשאַפֿטען און צענטראַלער יודישער האַנדווערקער-פֿערבאַנד, פֿערעפֿענטליכט דורך יט"א דעם פֿאָלגענדיגען אויפֿרוף צו דער יודישער געזעלשאַפֿט:

צום שוץ פֿון דער יודישער האַנדווערקער-יוגענד!

די זאָרג פֿאַר דער צוקונפֿט פֿון דער יודישער מלאכה, פֿון דעם צאָהלרייכסטען פּראָדוקטיווען שיכט ביי יודען, צווינגט ווידער דעם פֿעראייניגטען קאָמיטעט פֿאַר די ענינים פֿון דער יודישער מלאכה צו ווענדען זיך צו דער יודישער בעפֿעלקערונג אין פּוילען מיט'ן רוף: מאָביליזירט אַלע כּוחות אויף אָפּצוווענדען די געפֿאַהר, וואָס דראָהט דעם יונגען יודישען האַנדווערקער-דור. דאָס פֿערפֿליכטענדע זייט 1927-טען יאָהר אינדוסטריע-געזעץ האָט פֿעסט געשטעלט בעשטימטע ראַהמען און וועגען, אין וועלכע עס דאַרף פֿאָרקומען די

פֿאַך-אויסבילדונג פֿון דער יוגענד

אין האַנדווערקער-וואַרשטאַטען. יוגענדליכע, וועלכע וועלען זיך נישט צופּאַסען צו די דאָזיגע פֿערפֿליכטענדע פֿאָרשריפֿטען, וועלען פֿערלירען די מעגליכקייט צו ווערען זעלבסטשטענדיגע בעלי-מלאכות, צו עפֿענען אַנ'אייגענעם אַרבייטס-וואַרשטאַט. וועלכע פֿאָדערונגען זעהט פֿאַר דאָס געזעץ? יוגענדליכע, וועלכע לערנען זיך אַ פֿאַך, דאַרפֿען דורכמאַכען אַ 3-יעהריגע לעהרע ביי אַ דיפּלאָמירטען מייסטער, מיט'ן מייסטער מוז געשלאָסען ווערען אַ שריפֿטליכער אָפּמאַך, וועלכער דאַרף פֿעררעגיסטרירט ווערען אין דער האַנדווערקער-קאַמער, דאָס לערן-יונגעל דאַרף בעזוכען און ענדיגען אַ פֿאַך-דערגענצונגס-שול. נאָכ'ן פֿערענדיגען די לעהרע און די דערגענצונגס-שול דאַרף דאָס לערן-יונגעל אָפּהאַלטען דעם געזעלען-עקזאַמען. ערשט נאָכ'ן בעלעגען דעם עקזאַמען און דורכמאַכען אַ 3-יעהריגע געזעלען-פּראַקטיק בעקומט מען דאָס רעכט צו עפֿענען אַ זעלבסטשטענדיגען וואַרשטאַט.

עס מוז פֿעסטגעשטעלט ווערען, אַז די יודישע יוגענדליכע, וועלכע אַרבייטען אין פֿאַך, ווי אויך זייערע מייסטערס, האָבען זיך ביז-איצט נישט צוגעפּאַסט צוליב פֿערשידענע סיבות, צו די

פֿערפֿליכטענדע פֿאָרשריפֿטען.

די צאָהל פֿון יודישע דיפּלאָמירטע געזעלען איז אַ מינימאַלע. קיין שריפֿטליכע אָפּמאַכען וועגען דער לעהר, ווערען על פּי רוב נישט געשלאָסען. די יודישע לערן-יונגלעך און געהילפֿען בעזוכען בישטדי פֿאַך-דערגענצונגס-שולען. אויך די צאָהל פֿון יודישע שילער אין די מלוכה'שע, קאָמונאַלע און געזעלשאַפֿטליכע פֿאַך-שולען איז אַ נישטיגע אויב די דאָזיגע לאַגע וועט אין דער נאָהענטסטער צייט זיך נישט ענדערען, וועט זיך פֿולשטענדיג אָפּשטעלען דער צופֿלוס פֿון דער יוגענד אין דער מלאכה. דער יודישער מלאכה דראָהט אַ געפֿערליכע איינשרומפּונג. אַ בהדרה'דיגער אונטערגאַנג!

די לייכטזיניגע בעציהונג צו די פֿערפֿליכטענדע פֿאָרשריפֿטען, די נאַכלעסיגקייט און אונוויסענהייט קען דערפֿיהרען די יודישע מלאכה צו אַ קאַטאַסטראָפֿע. עס איז נאָך נישט צו שפּעט. עס מוז איצט קומען אַ גרויסע

קאָלעקטיווע אָנשטרענגונג מצד דער גאַנצער יודישער געזעלשאַפֿט

מצד אַלע יודישע אינסטיטוציעס און אַנשטאַלטען וועמען עס איז נאָהענט דער גורל פֿון דער יודישער מלאכה, מצד אַלע האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס כּדי צו עפֿענען פֿאַר דער יודישער יוגענד דעם לעגאַלען וועג צו מלאכה און דערמיט אויך פֿערזיכערן איהר נאָרמאַלע ענטוויקלונג.

דער פֿעראייניגטער קאָמיטעט, וועלכער האָט ערפֿאָלגרייך דורכגעפֿיהרט די גרויסע אַקציע צו לעגאַליזירען די יודישע „אומלעגאַלע" האַנדווערקער-וואַרשטאַטען, פּראָקלאַמירט איצט אין גאַנצען לאַנד די אַקציע צו לעגאַליזירען די יודישע געזעלען און לערן-יונגלעך. דער פֿעראייניגטער קאָמיטעט אין וואַרשאָ און אַלע אָרטיגע קאָמיטעטען אויף דער פּראָווינץ, האָבען אין איצטיגען מאָמענט

פֿאָלגענדע אויפֿגאַבען:

1) אַלע לערן-יונגלעך זאָלען שליסען מיט זייערע מייסטערס שריפֿטליכע אָפּמאַכען און בעזוכען פֿאַך-דערגענצונגס-שולען.

2) לערן-יונגלעך און געהילפֿען, וועלכע אַרבייטען שוין לענגער ווי 3 יאָהר אין פֿאַך, זאָלען צוטרעטען צו די געזעלען-עקזאַמענס און בעקומען געזעלען-דיפּלאָמען. די פֿעראָרדנונג פֿון האַנדעל און אינדוסטריע-מיניסטער פֿון 13-טען פֿעברואַר 1934 גיט אַ מעגליכקייט ביז'ן 31-טען דעצעמבער 1935-טען יאָהר צו בעלייגען פֿערלייכטערטע און פֿעראיינפֿאַכטע געזעלען-עקזאַמענס, צו וועלכע עס וועלען צוגעלאָזט ווערען אויך יענע לערן-יונגלעך און געהילפֿען, וועלכע האָבען צוליב פֿערשידענע בערעכטיגטע סיבות נישט געענדיגט קיין פֿאַך-דערגענצונגס - שול.

די דאָזיגע מעגליכקייט מוז דורך דער יודישער האַנדווערקער-יוגענד ברייט אויסגענוצט ווערען. אַלע קאָמיטעטען פֿאַר ענינים פֿון יודישער מלאכה דאַרפֿען איצט פֿערשטאַרקען זייער טעטיגקייט. עס דאַרפֿען וואָס גיכער געשאַפֿען ווערען אַזעלכע קאָמיטעטען אין די ערטער, וואו זיי זענען נאָך נישט פֿערהאַן יודישע יוגענדליכע געזעלען און לערן-יונגלעך! געדענקט וועגען דער געפֿאַהר, וואָס לויערט אויף אייך!

יודישע מייסטערס, דערפֿיהלט אייער פֿליכט לגבי דער האַנדווערקער-יוגענד! ווענדעט זיך נאָך אינסטרוקציעס און אנווייזונגען צום פֿעראייניגטען קאָמיטעט פֿאַר יודישער מלאכה (וואַרשע, קעניג אַלבערטס-גאַס נ' 8). זאָל די גאַנצע יודישע געזעלשאַפֿט אומעטום נעמען אונטער איהר שוץ די יודישע האַנדווערקער-יוגענד, איהר פֿאַך-אויסבילדונג און איהר ענטוויקלונג צו זעלבסטשטענדיגע, קוואַליפֿיצירטע, פּראָדוקטיווע פֿאַכמענער, — פּעל-מלאכות.

פֿעראייניגטער קאָמיטעט פֿאַר די ענינים פֿון יודישער מלאכה: י. גיטערמאַן, י. יאַשונסקי, ל. נוישטאַט. (יט"א)

רעזאָלוציעס וועגען אַנ'איינהייטליכען פֿראָנט, אָנגענומען אויפֿן פּלענום פֿון די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס אין וואַרשאָ

וואַרשאָ.

אויפֿ'ן פּלענום פֿון די יודישע האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס זענען אָנגענומען געוואָרען פֿאָלגענדע רעזאָלוציעס:

דער פּלענום פֿון צענטראַל-קאָמיטעט, עקזעקוטיוו און פֿון אַלע גרעסערע יודישע צענטערען אין פּוילען, שטעלט פֿעסט, אַז די איינשטימיגקייט פֿון די אָרגאַניזאַציעס, וואָס גרופּירען זיך ביים צענטראַלען יודישען האַנדווערקער-פֿערבאַנד אין פּוילען, און פֿאָדערט אויף דעם כּלל יודישען האַנדווערקער צו שאַפֿען אַנ'איינהייטליכען פֿראָנט, כּדי אָפּצושטויסען די אַטאַקעס, וואָס זענען געווענדעט געגען דער גאַנצקייט פֿון אונזער אָרגאַניזאַציע.

די יודישע האַנדווערקער ווערען אויפֿגעפֿאָדערט צו מאַכען אַלע בעמיהונגען, כּדי אין די ערטער, וואו ס'עקזיסטירען צו 2 אָרגאַניזאַציעס, זאָלען זיי פֿעראייניגט ווערען אין איין שטאַרקער לאָקאַלער אָפּטיילונג פֿון אונזער פֿערבאַנד.

דער צענטראַל-קאָמיטעט שטעלט פֿעסט, אַז דער צענטראַלער יודישער האַנדווערקער-פֿערבאַנד אין פּוילען, אַלס אַנ'אָרגאַניזאַציע, וועלכע שטעהט אויף אַ ריין-ווירטשאַפֿטליכען באָדען, מישט זיך נישט אין די פּאָליטישע אנשויאונגען פֿון די בעזונדערע מיטגלידער און אין דער ריכטונג לאָזט זי איבער די יחידים אַ פֿולשטענדיגע פֿרייהייט אין זייערע אַנשויאונגען. פֿון דער צווייטער זייט שטעלט פֿעסט דער צ. ק. קאַטעגאָריש, אַז יעדער פּאַרטיי-פּאָליטישע ריכטונג קאָן נישט געפֿינען קיין אָרט אין דער טעטיגקייט פֿון צענטראַלען יודישען האַנדווערקער-פֿערבאַנד אין פּוילען.

דער צ. ק. שטעלט פֿעסט, אַז די שטרעבונג פֿון צענטראַלען יודישען האַנדווערקער-פֿערבאַנד אין פּוילען איז צו געפֿינען אַ פֿערטרעטונג פֿאַר זיינע רעפּרעזענטאַנטען אין אַלע זעלבסטפֿערוואַלטונגען צום סיים און סענאַט און בכלל דאָרט, וואו די ווירטשאַפֿטליכע און קולטורעלע אינטערעסען פֿון יודישען האַנדווערקערטום דאַרפֿען זיין פֿערטרעטען און געשיצט, דערביי דאַרפֿען אויף די דאָזיגע שטעלעס דעלעגירט ווערען מענשען, וואָס גיבען אַ פֿולע גאַראַנטיע, אַז זיי וועלען ערפֿילען די דאָזיגע אויפֿגאַבען, ד. ה. צו שיצען דעם יודישען האַנדווערקער, נישט אָפּהענגיג פֿון זייער אָנגעהעריגקייט צו וועלכער עס איז פּאַרטיי.

דער צ. ק. שטעלט פֿעסט און בעשליסט, אַז די פֿאָרשטעהער פֿון די יודישע האַנדווערקער אין די אויבענדערמאָהנטע קערפּערשאַפֿטען זענען פֿערפֿליכטעט מיטצואַרבייטען מיט אַלע אַנדערע פֿאָרשטעהער פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג צו פֿערטיידיגען די רעכט פֿון פּוילישען יודענטום בכלל און פֿון די יודישע האַנדווערקער בפּרט.

דער צענטראַל-קאָמיטעט פֿאָדערט-אויף דעם צייטווייליגען עקזעקוטיוו זיך צו פֿערנעהמען מיט די ברענענדיגע פֿראַגען, וועלכע זענען נוגע דעם ווירטשאַפֿטליכען מצב פֿון יודישען האַנדווערקער, וועמענס לאַגע עס ווערט מיט יעדען טאָג ערגער.

דער צענטראַל-קאָמיטעט אָבסערווירט מיט גרויס אומרוהיגקייט די טאַקטיק, וואָס ווערט אָנגעווענדעט לגבי די יודישע האַנדווערקער אין די אָרגאַנען; פֿון די האַנדווערקער זעלבסט - פֿער-וואַלטונגען.

דער צ. ק. האַלט, אַז עס דאַרפֿען פֿעסטגעשטעלט ווערען די יסודות פֿון דער צוזאַמענאַרבייט מיט'ן „קאָמיטעט פֿון יודישער מלאכה" און עס דאַרפֿען אָפּגעגרעניצט ווערען אויפֿ'ן וועג פֿון אַ געגענזייטיגער פֿערשטענדיגונג די קאָמפּעטענצען פֿון יעדער אָרגאַניזאַציע, כּדי צו בזייטיגען אַלע סתירות אין דער טעטיגקייט, און אַז איין אָרגאַניזאַציע זאָל נישט פֿערקלענערען די בעדייטונג פֿון דער צווייטער.

דער צענטראַל-קאָמיטעט זייענדיג דעצידירט אַנצוטרויען דעם ה' ראַסנער דעם אַמט פֿון פּרעזעס פֿון עקזעקוטיוו, נעמט מיט בעדויערן צו קענטניש די ערקלערונג פֿון ה' ראַסנער וועגען דער נישט-מעגליכקייט צוצוטרעטען צו דער אַרבייט, ביז וואַנען עס וועט אַרויסגעגעבען ווערען אַנ'אורטייל דורכ'ן קאָנגרעס-געריכט בנוגע די געגען איהם אַרויסגערוקטע פֿאָרוואורפֿען און שטעלט פֿעסט, אַז צוליב'ן נישט צוטרעטען צו דער אַרבייט ליידט די האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציע פֿערלוסטען און פֿערזיכערט דעם ה' ראַסנער, אַז נאָר דער ווילען צו געבען איהם אַ פֿולשטענדיגע מעגליכקייט זיך אָפּצורייניגען פֿון אַלע פֿאָרוואורפֿען האַלט אויף דעם צ. ק. צו מאַכען אַ דרוק אויף ה' ראַסנער, אַז ער זאָל אומגעזוימט איבערנעמען דעם אַמט פֿון פּרעזעס פֿון עקזעקוטיוו.

נעמענדיג אין אַכט, אַז דאָס פֿריהערדיגע פּראָוויזאָריום האָט צוזאַמענגעשטעלט אַ בעשולדיגונגס-אַקט אין אַ זעהר פֿערברייטערטער פֿאָרם, נישט דורכפֿיהרענדיג פֿריהער קיין אויספֿאָרשונג איבערוואַרפֿענדיג די אַרבייט פֿון צונויפֿזאַמלען און נאָכקאָנטראָלירן די באַווייזן אויפֿ'ן געזעלשאַפֿטליכן געריכט.

אַז אַזאַ פֿיהרונג פֿון דער געריכטס-פּראָצעדור קאָן דויערן גאַנצע יאָהרען, און צוליב דעם איז נויטווענדיג צו קאָנסטיטואירען אַנ'אויסערגעוועהנליכע קאָמיסיע, כּדי אויסצופֿאָרשען דאָס מאַטעריאַל וועלכעס איז נוגע די פֿאָרוואורפֿען געגען דעם ה' חיים ראַסנער, אַז צוליב'ן בעשליסען דעם טערמין פֿון קאָנגרעס פֿאַלט אָפּ די נויטווענדיגקייט פֿון ווענדען זיך צום געזעלשאַפֿטליכען געריכט, וועלכעס איז בעשטימט געוואָרען דורכ'ן פּראָוויזאָריום, ווייל די העכסטע אינסטאַנץ פֿון די יודישע האַנדווערקער איז דער קאָנגרעס און קאָנגרעס-געריכט, בעשליסט דער צ. ק. איבערצוווייזען דער אויסערגעוועהנליכער קאָמיסיע, וועלכע בעשטעהט פֿון 7 פּערזאָן, אויסגעוועהלט דעם 23 יוני ה. י. דורך דער פּלענאַר-זיצונג פֿון צ. ק. די מיסיע פֿון אויספֿאָרשען דעם גאַנצען מאַטעריאַל און פֿאָרשטעלען צוזאַמען מיט פֿאָרשלאַגען דעם קאָנגרעס-געריכט.

דער צ. ק. בעשליסט צו רופֿען דעם קאָנגרעס נישט שפּעטער ווי אין משך פֿון צוויי חדשים און גיט איבער אַלע אָהן אויסנאַהם ענינים, וואָס זענען פֿערבונדען מיט'ן רופֿען דעם קאָנגרעס, די קאָנגרעס-קאָמיסיע בעשטעהט פֿון די חברים: י. גיטערמאַן (יעדזשעיאָוו), י. שטיינבערג (קראַקאַ), ה. ל. גאָלדשטיין (בענדין), מ. ווייספּאַטער (וואַרשאַ) מ. קאַרקער, י. קעסטענבערג (וואַרשאַ).

ערקלערונג פֿון ראַטמ. אדוו. י. ווייצמאַן

(בריף איז רעדאַקציע)

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פֿערשידענע ידיעות וועגען די סיבות פֿון מיין אָפּטרעטען אַלס וויצע-פּאָרזיצער פֿון צענטראַל-קאָמיטעט פֿון צענטראַלען יודישען האַנדווערקער-פֿערבאַנד, בעט איך אייך מיר צו ערלויבען אָפּצודרוקען אין אייער חשוב'ער צייטונג פֿאָלגענדע ערקלערונג:

1) איך האָב נישט קוועסטיאָנירט די קאָמפּעטענץ פֿון בירגערליכען געריכט איבער ה' ראַסנער און כ'שין נישט אַרויסגעטרעטען דערפֿאַר, אַז דאָס געריכט זאָל אָפּגערופֿען ווערען. אויף קיין שום זיצונג פֿון צ.ק. האָב איך נישט גענומען קיין וואָרט וועגען ה' ראַסנער און וועגען דעם געריכט איבער איהם.

2) איך האָב זיך נישט אַרויסגעזאָגט געגען דער פֿעראייניגונג מיט די ציוניסטישע האַנדווערקער ווייל איך בין אַנ'אָנהענגער פֿון דער דאָזיגער פֿעראייניגונג. כ'האַלט נאָר, אַז דאָס איז אַ פֿראַגע פֿאַ די לאָקאַלע אָרגאַניזאַציעס. אויב די פֿעראייניגונג זאָל עפּעס אויף אַנ'אונבעקאַנטען אופֿן אַדור'כ'פֿיהרט ווערען אין אַלגעמיינעם מאַסשטאַב דאַרף די פֿעראייניגונג בעשלאָסען ווערען פֿון אונזער זייט דורכ'ן צ. ק. נאָכ'ן אויסהערען די בעדינגונגען און פֿון דער צווייטער זייט מיט אַנ'אָרגאַן וועלכער האָט די ענטשפּרעכענדע פֿולמאַכטען. לויט מיינע אינפֿאָרמאַציעס עקזיסטירט אַזאַ אָרגאַן ביז איצט נישט.

3) כ'האָב זיך נישט אַרויסגעזאָגט געגען שאַפֿען די ווירטשאַפֿטליכע ליגע פֿאַר ארץ-ישראל, ווייל קיין שום פּרטים פֿון דעם דאָזיגען ענין זענען נישט פֿאָרגעלעגט געוואָרען, ס'זענען נאָר געווען אָנווייזונגען פֿאַר די צדדים, וועלכע פֿערהאַנדלען. אויב די פֿערהאַנדלונגען וועלען דערפֿירען צו אַ פֿערשטענדיגונג. מ'האָט אָבער פֿאָרגעשטעלט די דאָזיגע ענינים באמת פּרימיטיוו.

4) די מאָטיוון פֿון מיין רעזיגנאַציע אַלס וויצע-פּאָרזיצער פֿון צ. ק. זענען געווען די, אַז איך האָב פֿערלאַנגט צו קאָאָפּטירן צום פּרעזידיום פֿון עקזעקוטיוו פּערזאָנען, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט די ענינים פֿון דער מלאכה און געהען נישט אַריין אין דער איצטיגער אָנפֿיהרונג פֿון דער אָרגאַניזאַציע, כּדי אויף אַזאַ אופֿן קלענער צו מאַכען דעם ריס, וועלכער איז לעצטענס ענטשטאַנען צווישען אַ טייל פֿון דער יודישער געזעלשאַפֿט מיט אונזער אָרגאַניזאַציע און ס'זאָל געענדערט ווערען אין אַ געוויסער מאָס די ריכטונג פֿון דער עקזעקוטיוו, אויפֿ'ן געביט פֿון ריינע האַנדווערקער-אַרבייטען, מיט וועלכע איך בין נישט מסכּים. כ'האָב דער פֿאַר נישט געוואָלט, בעהאַלטענדיג דעם מאַנדאַט פֿון וויצע-פּרעזעס פֿון צ.ק. טראָגען ווייטער די פֿעראַנטוואָרטליכקייט. מיין אַרויסטריט האָט קיין שום שייכות נישט מיט מיין פּערזענליכער בעציהונג צו די מיטגלידער פֿון עקזעקוטיוו-פּרעזידיום און מיט קיין שום פּאָליטישע ענינים.

איך וועל זיך בעמיהען אין דער נאָהענטסטער צייט ברייטער אויפֿצוקלעהרען מיין שטעלונג און בין איבערצייגט, אַז די געגנער פֿון מיינע אנשויאונגען וועלען נאָכ'ן רוהיגען בעטראַכטען מיינע פּאָסטולאַטען מודה זיין, ווי נויטיג ס'איז צו מאַכען אין דער אַרבייט די פֿערלאַנגטע ענדערונגען.

איך דאַנק אייך פֿאַר פֿערעפֿענטליכען די דאָזיגע שורות און פֿערבלייב מיט אַכטונג

אדוו. יוסף ווייצמאַן

מעלדונג.

אין הסכם מיט אַ בעשלוס פֿון דער זיצונג פֿון ראַט פֿון דער יודישער דעמ. פֿאָלקס - פּאַרטיי פֿון 12-טען יוני ה. י. איז אויסגעשלאָסען פֿון אונזער פּאַרטיי דער מיטגליד חיים ברייטשטיין, שניידער, ריבנע 15.

ראַט פֿון דער יודישער פֿאָלקס-פּאַרטיי.

9226

שטיצט די גראָסער-ביבליאָטעק

(אויפֿרוף)

ס'איז געוואָרען 20 יאָהר זייט עס עקזיסטירט אין וואַרשאָ די יודישע אַרבייטער-ביבליאָטעק א. נ. פֿון „בראָניסלאַוו גראָסער".

די „גראָסער-ביבליאָטעק" איז געוואָרען אַ מוסטער-אַנשטאַלט פֿאַר'ן יודישען ביבליאָטעק-וועזען, דער ביכער-אוצר בעטרעפֿט 25 טויזענד בענדער, צווישען וועלכע 12 טויזענד זענען בלויז יודישע, די ביבליאָטעק האָט 3000 לייענער. נישט פֿערהאַן קיין יודיש בוך וואָס מ'זאָל נישט געפֿינען אין דער גראָסער-ביבליאָטעק, אַלץ איינס צי דאָס בוך איז ערשינען אין פּוילען אָדער אין אויסלאַנד.

צום 20-טען יאָהרטאָג פֿון דער עקזיסטענץ פֿון דער גראָסער-ביבליאָטעק ווערט אונטערגענומען אַ קאָמפּאַניע.

דער קאָמיטעט האָט אַרויסגעלאָזען אַנ'אויפֿרוף צו אַלע פֿריינט פֿון דער יודישער וועלטליכער קולטור אַז זיי זאָלען העלפֿען און שטיצען די גרויסע אַקציע.

מאַן. אין אַקציע-קאָמיטעט געפֿונען זיך: י. גיטערמאַן, ש. גילינסקי, ס. דובנאָוו-ערליך, ש. האָראָנטשיק, רחל האָלצער, ד"ר מ. ווייכערט, י. ווייסליך, דער טונקעלער, י. יאַשונסקי, י. כמורנער, איציק מאַנגער, ש. מענדעלסאָן, ז. סעגאַלאָוויטש, י. פּאַט י. פּערלע, מ. פּלאַקסער, מ. צאַגין, ווי שולמאַן ב. שעפֿנער.

אין אויספֿיהר-קאָמיטעט: מ. אָזשעך, ה. גוטגעשטאַלט אַדוו. ל. האָניגוויל, זלמן ווייל‌אַנד, י. י. טרונק, ה. קרוק, י. ראַפּאָפּאָרט, מ. ראַבינאָוויטש.

וועגען אַלע ענינים, וואָס האָבען אַ שייכות צו דער דאָזיגער אַקציע זיך ווענדען אין לאָקאַל פֿון דער „גראָסער-ביבליאָטעק", וואַרשע, דלוגע 50, טעגליך פֿון 5 ביז 7 אָוונט. פּ.ק.א. 7809. טעל. 44-21-12.

Dr. REICHER

פּאַלודביאַנאַ 28, טעל. 93-201

ספּעציאַליסט

פֿאַר מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג.

סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען

נעמט אָן פֿון 8–11 און פֿון 5–8 אָוונט!

פּאַרק העלענאָוו

טעל. 209-32.

שבת, דעם 29-טען ד. ח 8.45 אָוונט

אַלאַ לילית, זמרה זעליגפֿעלד, יהודית בערג, וולאַדיסלאַוו גאַדיק און מ. קיפּניס

דער פּריינגאַריע צוי ... טיג פֿון 3 נאָכמ., ווייל פֿון 5 נאָכמ. שפּילט דער סימפֿאָנישער אָרקעסטער אונטער לייטונג פֿון ס. פּיעטרושקאַ.

רעוועלאַציאָנס-אויפֿטריט פֿון די ליבלינגען פֿון גאַנץ לאָדז

אין אַ שלאָגער-פּראָגראַם!

בילעטען צום פּרייז פֿון 1.09 זל., זיץ-פּלעצער 2.20 זל. און פֿאַר קינדער 54 גר. צו בעקומען אין קאַסע פֿון פֿילהאַרמאָניע, אין דער פּעטריקאָווער צוקערניע, פּיעטריקאָווער 12 און אין קאַסע פֿון פּאַרק „העלענאָוו".

וואס האבן די יודישע סטודענטעז פון לעמבערג געזעהען בעת זייער בעזוך אין לאדז

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, איז פערגאנגענעם זונטאג געקומען קיין לאדז מיט אנ'אויספלוג א גרופע יודישע סטודענטען פון לעמבערג.

די געסט האבען אין משך פון דער וואך בעזוכט: די עלעקטראוניע, די זווינג־היים ביי דער קהלה, די קהלה־קאנצעלאריע, די מלוכה'שע טעקסטיל־שולע, די טעקסטיל ־ שולע פאמארסקא 48, יאחנ'ס אייזען־גיסעריי, די פאבריקען פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור", איטינגאן, קראטאשינסקי, די גאזאווניע א. אנד.

די יודישע סטודענטען בעטען דורך אונזער צייטונג אויסצודריקען א דאנק דער יודישער קהלה מיטן פרעזעס דעפ. מינצבערג בראש, הויפטזעכליך דעם סעקרעטאר פנחס נאדעל, רעפערענט יונה שפער, און דער רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" א דאנק וועמען זיי האבען געהאט די מעגליכקייט זיך צו בעקענען מיט דער לאדזער טעקסטיל־אינדוסטריע וואס איז זיי אזוינויטיג צו דער ווייטערדיגער שטודיום. זיי האבען קיין ווערטער נישט פון דער ווארימער אויפנאהמע, וואס דאס יודישע לאדז האט זיי ארויסגעוויזען בעת דעם בעזוך.

בעת זייער לעצטען בעזוך אין אונזער רעדאקציע האבען די יודישע סטודענטען אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אז לאדז איז א שטאט פון ליבע מענשען

היינט פריה פאהרען די געסט אפ צוריק קיין לעמבערג.

ראדיא - פראגראם

דאנערשטאג, ד. 27 יוני

6.36 — גימנאסטיק. 6.50 — פליטען. 7.20— ידיעות. 7.30 — ספארט און טוריסטישע שמועסען. 8.05 — אוידיציע פאר פאבאראוועס. 11.57 — צייט־סיגנאל. 12.03 — ידיעות. 12.15 — קאנצערט. 1 — פאר פרויען. 1.30 — פליטען. 3.15— בערזע. 3.25 — עקספארט. 3.30 — מוזיק. 4 — אוידיציע פאר קינדער. 4.15 — פאטעפיאן ־קאנצערט. 5 — פאר זומער ־ וואוינונגען און קורערטער. 6.10 — א מינוט פאעזיע. 6.15 — לידער'. 6.45 — פליטען. 7.15 — רעקלאמע־קאנצערט. 7.30 — פליטען. 7.50 — אקטועלע שמועסען. 8 — פליטען. 8.10 — קאנצערט. 8.45 — ידיעות. 9 — קאנצערט. 9.30 הערשפיל. 10 ספארט. 10.10 — קאנצערט. 11 — ידיעות, קאמוניקאטען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	93.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	42.—
4 „	דאלארובקא		—	53 —
7 „	סטאבילזאציע (אמ.)			67.63
5 „	. ווארשאווער ס.־ב.		1934	58.50
5 „	לאדזער	„		51.80
ענגלישער פונט	—	—	—	26.11
דאלאר אפיצ.	5.28	נישט אפיצ.	—	5.27
גאלד־דאלאר	—	—	—	9 16
גאלד־רובל	—	—	—	4.72
דייטשער מארק	—	—	—	1.80

Dr. med. P. Braun
ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקה.
נעהמט אן פון 8—1 און פון 4—8 אוו.
Cegielniana 4, tel. 100-57.

ליבעס־דראמע אויפ'ן גרונד פון אימפאנירענדע רעווי א. נ.
היינט און פאלגענדע טעג!
„די דאמע פון מאולען־רוזש"
פרעכטיגער עראטישער פילם. אויסער'ן פראגראם: קלאנג־צוגאבע און אקטואליטעטען. דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.
אנהייב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4.30 נאכמ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג

קלאנג־קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 10—12 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייז

סאנאטאריום
אין כעלמי
פאר דערוואקסענע און קינדער
איז ווידער געעפענט!
שטענדיגע ערצטליכע בעהאנדלונג. פאר. ציגליכע ריטועל־דיעטעטישע קוך און אלע בעקוועמליכקייטען. מעסיגע פרייזען!
צו ערפאהרען: אויפ'ן ארט און אין לאדז טעלעפ. 122-60 און 81=127.
לונגען־ליידענדע ווערען נישט אנגענומען.

לאדזער יודישער לאסאטארען און קובלאסאטארען־פעראיין
געפינט זיך
אויף פיעטריקאווער 31, וו. 22
טעל־38-264
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך, פון 6 ביז 9 אוונד. ס'ווערען געשריבען ביטעס ערטיילט עצות, אויסגעגלייכט סכסוכים און געפיהרט כל'ערליי דירות און עקסמיסיע־פראצעסען.

אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל־בעארבייטונגען שלאסעריי־ארבייטען מאשינען־טיילען און ווערקצייג
פירמע אויס ביליג
J. REDER, Łódź
ליסטאפאר 11-13־טער 11

שנעל־דרוקעריי
בראמבערג
צעגעלניאנא 8. טעל. 255-09
סיהרט אויס:
בריף־בויגען, קאנווערטען, רעכנונגען, קוויטאנציעס, פערלאבונגס - און חתונה־קארטען, חיים־קארטען, פריקא־און קאנטאקטיע־עטיקעטען, שטרימף־באנדראלען
רעעל !!! מאדערן און שנעל און ביליג

Do P. T. Właścicieli Nieruchomości w Łodzi.
Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi podaje do wiadomości, że pod adresem poszczególnych P.T. Właścicieli nieruchomości w Łodzi przesyła pocztą
ogłoszenia, zawierające wzkazówki dla ubezpieczonych,
do ktorych lekarzy domowych mają się zwracać o pomoc lekarska.
Ubezpieczalnia prosi P. T. Właścicieli nieruchomości, aby po otrzymaniu ogłoszenia — w interesie Swych lokatorów, podlegających ubezpieczeniu — ogłoszenie to zlecili natychmiast wywiesić w bramie nieruchomości.
Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

צו פערמיטען א זוניג 2־פענסטעריג צימער מיט זעמטליכע בעקוועמליכקייטען, ס'קען זיין פאר א פארפאלק. פאלודניאווא 24, וו. 12.

פריוע פאסטענס

א קוואליפיצירטער שלאסער־ארבייטער ווערט געזוכט צו ארבייט אויף א גאנץ יאהר. אפערטען פאר „שלאסער" אין אדמיג.

פערשידענעס

איך זוך צו קויפען א זיידענעם פייפענשטאק צו א שער־מאשין מיט 400—600 שפינדעל. א. בוך, לאדז, פרזשעיאזד 33. 9229

ס'ווערען געברויכט פון זאפארט טיכטיגע מיטנייהערס צו מענער־בעשטעלט ביי פאסטעוועלסקי, ציגעל־גאס 23, פראנט, 1־טער שטאק.

ס'וועדט געזוכט א יונגעל ביים וואליזען־מאכער בזשעזשינער 14.

ס'איז געפונען געווארען א מעטריקע און א צענזורע פון א פאווישכנע שול אויפ'ן נאמען רייזעל הערשקאוויטש. אפצונעהמען געגען אנאנס־קאסטען אין אדמ.

לאקאלען

2 און 3 צימערן און קוך מיט בעקוועמליכקייטען, 3. שטאק צו פערמיטען אויף זל. 1. מאי 4. צו ערפאהרען ביים ווירט. 9232

Do sprzedania konserwator do lodów z 3 puszkami w dobrym stanie, po bardzo niskiej cenie. Wiadomość M. Lubochiński, Piłsudskiego 72.

איבערציגעבען א גרויס לאקאל, געאייגנעט אויף אנ'עקספעדיציע אדער קליינע פאבריק אין צענטרום שטאט מיט עלעקטריע, וואסער און צייטווייליגע קראפט אויף שטעלעצקא (קאלעינא) 5. צו ערפאהרען פיעטריקאווער 54, ביי די פעראייניגטע יודישע פליישער.

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za Nr. 39608 z dn. 16/XI—26 r. na zł. 15.— na imię A.Chmielnicki.

Do wynajęcia 2 razy po 2 kojoe z kuchnią z wygodami od zaraz. Gdańska 5, u gospodarza.

Zagubiono czek na P.K.O. na zł. 143.— płatny 30/7—35 r. z wystaw. Lajbusz Frajndlich, Kalisz. Zwrócić takowy do Hersza Draszkiera, Łódź, Piotrkowska 42

ווערקשטעל פון שירמס און שפאציר־שטעקענס
ס. פייגענבוים
לאדז, נארוטאוויטשא 19

ממפעהלט אין א רייכן אויסוואהל פון קאלירטע דאמען־ און מענער־שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ־פרייזען.
נעמט אן אלערליי רעפעראטורען פון שירמס און שטעקענס.

וויכטיג פאר פלויש־וועבער און פאבריקאנטען
כ'נעם אן צו טרייבען און שערען פלויש, נאשוטקעס, גאבעלין, פערשידענע זיידע און בוימוואל אויף קראפט און האנד קלענערע און גרעסערע קוואנטום פינקטליך אויסגעפיהרט; רעעלע בעהאנדלונג.
ראבינאוויטש, קאמיענא 22, וו. 12

פאר גאלד, בריליאנטן ביזשוטעריע און לאמבארד־קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
י. קאפערוש,
לאדז, פלאץ וואלנאשטשי 10
פר. ערשטער שטאק. טעל. 226-51

ד"ר
ס. קאנטאר
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער־שוואכע)
פיעטריקאווער 90
טעל. 45=129.
נעמט אן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אוו.

Inteligentna panna
z wyższem wykształceniem, z wieloletnią praktyką instytucji Państwowej poszukuje posady w charakterze biuralistki etc. za skromnem honorarjum. Oferty sub. „Siła I" do adm. nin. pisma.

לעטשניצע
פון דאקטוירים - ספעציאליסטען
זגערזשער 17
טעל. 33=116
רענטגען־גאבינעט
וועגעראלאגישעס אמבולאטאריום
פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

Dr. Med.
J.Schlosser
כירורג
צעגעלניאנא 30 טעל. 122-16
נעהמט אן טעגליך פון 4—7 אוו.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוועגד.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפיליס און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1־טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוועגד.
וועגעריש־קראנקע, מענערשוואכע און הויט־קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל
א בעראטונג 3 זל.

Starszy Felczer
B. JOSKOWICZ
PÓŁNOCNA 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך באנקען מיט פרישע קראוויאנקע און גיט ארויס שוויצבעטעס.
נעהמט אן פון 8 ביז 11 פריה
און פון 4 ביז 9 נאכמ.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה
[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman